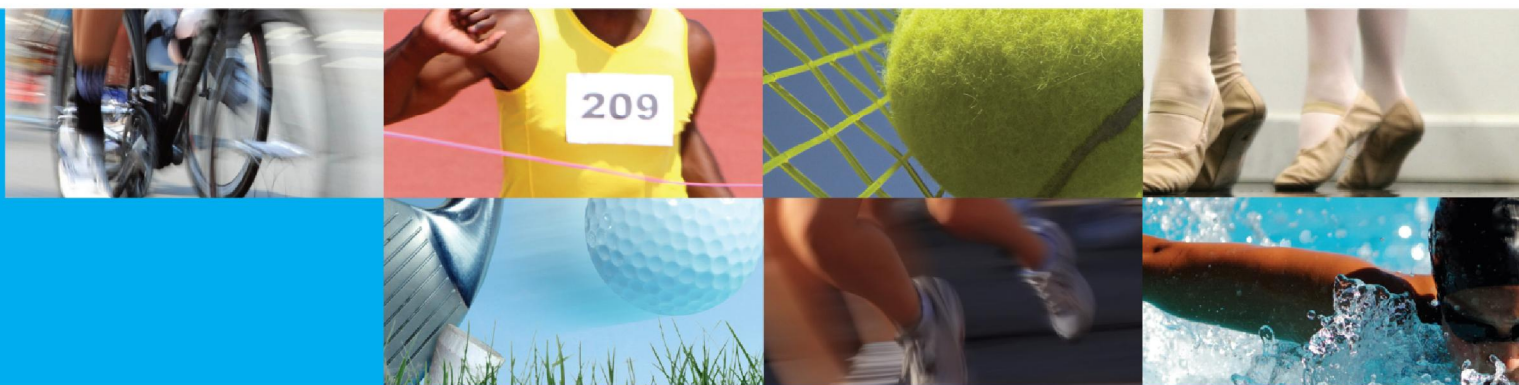

Ruimte voor buitensport in Nijmegen

Björn Schadenberg

Remco Hoekman

Ruimte voor buitensport in Nijmegen

in opdracht van gemeente Nijmegen

**Björn Schadenberg
Remco Hoekman**

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | I www.mulierinstituut.nl
E info@mulierinstituut.nl | T @mulierinstituut*

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	7
1. Inleiding	11
2. Relevante ontwikkelingen en prognoses	13
2.1 Bevolkingsontwikkeling en -prognose	13
2.2 Ontwikkeling sportdeelname	16
2.3 Ontwikkeling sportaccommodatiegebruik	17
2.4 Conclusie	18
3. Ruimtebehoefte voetbal	19
3.1 Uitgangssituatie	19
3.2 Behoeftebepaling	21
3.3 Toekomst	26
4. Ruimtebehoefte andere buitensporten	29
4.1 Atletiek	29
4.2 Hockey	31
4.3 Honk- en softbal	33
4.4 Korfbal	35
4.5 Rugby	37
4.6 Tennis	38
5. Ruimtelijke configuratie buitensportparken	41
6. Toekomstscenario's	59
Bijlagen	63

Managementsamenvatting

De gemeente Nijmegen wil voor de ontwikkeling van de nota buitensportaccommodaties over een helder toekomstperspectief op de behoefte aan buitensportaccommodaties in de gemeente beschikken. Daarbij gaat de aandacht uit naar de normatieve knelpunten in het aanbod van buitensportaccommodaties en naar de mogelijkheden voor herinrichting van sportpark Staddijk, conform het coalitieakkoord 2014-2018.

Bij dit onderzoek is gebruikgemaakt van planningsnormen en richtlijnen die zijn vastgesteld door VNG, de betreffende sportbonden en koepelorganisatie NOC*NSF. Deze richtlijnen zijn afkomstig uit het Handboek Sportaccommodaties. Om te bepalen hoe de behoefte van de sportverenigingen zich naar de toekomst toe ontwikkelen, is gebruikgemaakt van meerdere trendcalculaties uitgaande van geprognoseerde bevolkingsontwikkelingen, of van de historische landelijke ontwikkeling van de betreffende sporttak, of van de historische ledentalontwikkeling van de betreffende sportvereniging. De basisgegevens voor dit onderzoek zijn aangeleverd door of gevalideerd door de betreffende sportverenigingen.

Atletiek

Nijmegen heeft één atletiekaccommodatie met een 400-meterbaan met acht lanen en een middenruimte met voorzieningen voor alle bekende atletiekdisciplines. Deze voorziening is geschikt voor nationale en internationale atletiekwedstrijden. De atletiekaccommodatie voldoet aan de huidige en verwachte hogere toekomstige behoefte van de zeven atletiek- en loopverenigingen die van de accommodatie gebruikmaken.

Hockey

In de gemeente Nijmegen zijn drie hockeycomplexen, waar zowel bij NMHC als bij Union een tekort aan veldcapaciteit wordt geconstateerd. Gelet op de verwachte groei bij hockey nemen deze tekorten in de toekomst toe en ontstaat naar verwachting in de toekomst ook een tekort aan ruimte bij QZ. De tekorten aan veldcapaciteit doen zich alleen op zaterdag voor. Op zondag is een toename van het gebruik bij de verenigingen nog mogelijk.

Honk- en softbal

HSV De Hazenkamp is actief op de honk- en softbalaccommodatie op sportpark Staddijk Noord. Ook de studentensoft- en honkbalvereniging maakt gebruik van deze accommodatie, omdat er geen andere honk- en softbalaccommodatie in Nijmegen aanwezig is. De ruimte die HSV De Hazenkamp beschikbaar heeft volstaat in principe, maar door de snelle groei die de vereniging de afgelopen jaren heeft doorgemaakt en het medegebruik van de studentenvereniging, ontstaan planningsproblemen. Wat daarbij meespeelt is dat door het ontbreken van verlichting de accommodatie maar beperkt in de avonduren kan worden gebruikt. De verwachting is dat deze vereniging in de toekomst nog licht zal doorgroeien als gevolg van de bevolkingstoename in Nijmegen.

Korfbal

In de gemeente Nijmegen zijn drie korfbalverenigingen actief die verspreid zijn over drie sportparken. Twee van deze verenigingen (Keizer Karel en De Hazenkamp) hebben meer ruimte beschikbaar dan nodig is. Het aanbod bij Noviomagum, dat gebruikmaakt van een hockeyveld van NMHC, is in evenwicht. In Nijmegen is sprake van een overschot aan korfbalvelden dat ook in de toekomst blijft bestaan.

Rugby

Rugbyvereniging NRC The Wasps heeft op dit moment op sportpark Staddijk Noord één volwaardig veld en één trainingsveld tot haar beschikking. Op basis van de ledenontwikkeling in de afgelopen jaren en het toekomstperspectief is behoefte aan een extra volwaardig speelveld.

Tennis

In Nijmegen is de tennissport, in lijn met landelijke cijfers, de laatste jaren in populariteit afgenomen. Het merendeel van de tennisverenigingen heeft een overschot aan tennisbanen. Gelet op de landelijke en lokale ontwikkeling is de verwachting dat de behoefte aan tennisbanen in de toekomst licht afneemt en hiermee het banenoverschot toeneemt.

Voetbal

In Nijmegen zijn achttien sportparken met voetbalvelden, waarbij voor Sportpark de Biezen geldt dat hier geen vereniging meer actief is. In Nijmegen zijn op de andere zeventien sportparken zeventien voetbalverenigingen actief. Voor zeven verenigingen geldt dat er sprake is van een capaciteitstekort, terwijl vijf verenigingen een capaciteitsoverschot hebben. Naar verwachting neemt de behoefte aan voetbalvelden in de toekomst toe. Deze stijging doet zich vermoedelijk vooral voor bij de grotere verenigingen in lijn met de ontwikkeling van de afgelopen jaren waar de grote verenigingen groter zijn geworden en de kleine verenigingen kleiner.

Toekomstmogelijkheden optimaliseren configuratie

Bij het verbeteren van de aansluiting van vraag en aanbod voor nu en in de toekomst, is aandacht voor de situatie in sportpark Staddijk en wordt in de rest van de gemeente verder onderscheid gemaakt in oplossingen voor de korte en de lange termijn. Bij de gepresenteerde oplossingen is uitgegaan van waar ruimtelijke mogelijkheden zijn om iets aan de eerder geconstateerde knelpunten te doen.

Herstructurering Staddijk

De verenigingen die actief zijn op Staddijk Noord en Staddijk Zuid hebben samen meer ruimte nodig dan in dit gebied aanwezig is. Om tegemoet te komen aan de behoefte van de sportverenigingen is het daarom noodzakelijk om enkele verenigingen te verplaatsen. Sportpark De Biezen is daarvoor de meest aangewezen plek, omdat dit park op dit moment leegstaat en een sportbestemming heeft. Objectief gezien heeft het daarbij vanuit ruimtelijke en financiële overwegingen de voorkeur om de korfbalvereniging en de rugbyvereniging van sportpark Staddijk Noord te verplaatsen. Bij korfbalvereniging Keizer Karel is sprake van een overcapaciteit en voor rugbyvereniging NRC The Wasps geldt dat ze meer ruimte nodig hebben en als sport met stedelijk bereik ook tot hun recht zouden komen op een ander sportpark. Bij het verplaatsen van deze verenigingen is Sportpark De Biezen het meest geschikt als locatie. Sportpark Lindenholt zou eventueel ook geschikt zijn omdat daar overcapaciteit is voor korfbal die op die wijze kan worden ingevuld. Door deze sporten te verplaatsen, ontstaan op Staddijk Noord mogelijkheden om meer ruimte te bieden aan Oranje Blauw dat ten minste behoefte heeft aan een (extra) kunstgrasveld om de trainingscapaciteit te vergroten. Verder dienen de mogelijkheden voor verlichting voor honk- en softbal te worden verkend, om de bespelingsmogelijkheden van die accommodatie te vergroten.

Bij Staddijk Zuid kan nagedacht worden over het verplaatsen van DVE Trajanus naar een ander sportpark met voetbalvelden vanwege het capaciteitsoverschot dat zij hebben. Dit biedt dan ruimte om in meer ruimte te voorzien voor hockey om hiermee de toekomstige groei bij hockeyvereniging QZ te faciliteren.

Bij de ontwikkeling van Staddijk is het belangrijk om oog te houden voor het parkkarakter van dit gebied en aandacht te houden voor de groene ruimte en andere beweegmogelijkheden in het park.

Korte termijn

Gelet op de uitkomsten van de analyse is voor hockey en voetbal op korte termijn actie op zijn plaats om deze sporten meer ruimte te bieden. Bij hockey is uitbreiding bij NMHC gewenst door middel van het realiseren van het zesde veld conform het bestaande bestemmingsplan. Voor voetbal zijn meerdere aanpassingen gewenst. Bij v.v. Trekvogels is de realisatie van één (of anderhalf) kunstgrasveld ter vervanging van het bestaande natuurgrasveld aan te bevelen om de wedstrijd- en trainingscapaciteit te vergroten en het onderwijsgebruik overdag beter te faciliteren. Bij OSC is de aanleg van een vijfde veld op zijn plaats. Ook hier is dit mogelijk op basis van het bestemmingsplan. Idealiter wordt hierbij gekozen voor kunstgras om hiermee zowel het tekort in trainingscapaciteit als in wedstrijdcapaciteit op te lossen. Bij Orion is sprake van een capaciteitstekort dat, waar het gaat om de trainingscapaciteit, deels kan worden opgelost door een natuurgraswedstrijdveld in een kunstgrasveld om te zetten. Bij DVOL is het aan te raden om een vierde veld aan te leggen waar het bestemmingsplan al voor in orde is. Het betreft hier een natuurgrasveld om de wedstrijdcapaciteit voor DVOL te vergroten.

Lange termijn

Voor de lange termijn kan verkend worden wat de mogelijkheden zijn om Noviomagum te verhuizen naar een ander sportpark, om zodoende NMHC meer ruimte te geven voor hockeyactiviteiten. De groei van de hockeyvereniging kan hiermee deels worden gefaciliteerd.

Gelet op de overcapaciteit bij tennis en de dalende ledenaantallen van de verenigingen, kan gekeken worden of er kansen liggen voor het herbestemmen van bepaalde tennisparken.

1. Inleiding

De gemeente Nijmegen wil voor de ontwikkeling van de nota buitensportaccommodaties over een helder toekomstperspectief op de behoefte aan buitensportaccommodaties in de gemeente beschikken. In het bijzonder is de gemeente geïnteresseerd in de mogelijkheden voor het optimaliseren van de ruimtelijke configuratie van de buitensportparken en welke rol sportpark Staddijk hierin moet spelen. Staddijk wordt op dit moment onveilig geacht en verre van optimaal als het gaat om het tegengaan van diefstal en vandalisme. In het coalitieakkoord 2014-2018 is hiertoe budget gereserveerd voor onderzoek naar een mogelijke herinrichting van Staddijk.

Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld ter beantwoording van de kennisbehoefte van de gemeente Nijmegen:

1. Wat is de huidige en toekomstige (2025 en 2035) normatieve vraag naar velden en banen voor atletiek, hockey, honk- en softbal, korfbal, rugby, tennis en voetbal, en hoe verhoudt zich dit tot het huidige aanbod¹?
2. Welke toekomstmogelijkheden bestaan er voor het optimaliseren van de ruimtelijke configuratie van de gemeentelijke buitensportparken, en welke rol speelt sportpark Staddijk hierin?

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een aantal ontwikkelingen en prognoses die relevant zijn bij sportcapaciteitsvraagstukken beschreven. Hoofdstuk 3 behandelt de vraag-aanbodanalyse van voetbal, waar in hoofdstuk 4 de andere buitensporten aan bod komen. In hoofdstuk 5 wordt ingezoomd op de situatie per gemeentelijk sportpark. Hoofdstuk 6 behandelt een paar toekomstscenario's met betrekking tot aanpassing van de ruimtelijke configuratie op basis van de uitkomsten van de overige hoofdstukken.

¹ Het studentensportaanbod wordt buiten beschouwing gelaten.

2. Relevante ontwikkelingen en prognoses

In dit hoofdstuk beschrijven we een aantal ontwikkelingen en prognoses die relevant zijn bij sportcapaciteitsvraagstukken. We behandelen achtereenvolgens de bevolkingsontwikkeling en -prognose van de gemeente Nijmegen, de landelijke en Nijmeegse ontwikkeling in sportdeelname en de landelijke ontwikkeling in sportaccommodatiegebruik.

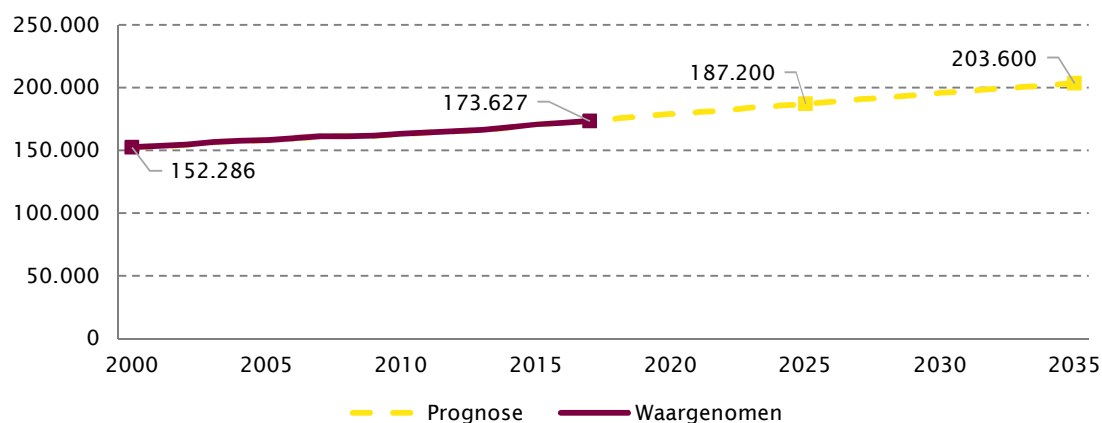
2.1 Bevolkingsontwikkeling en -prognose

Gemeente

Nijmegen heeft een bevolkingsgroei meegemaakt van circa 152.250 inwoners in 2000 naar circa 173.750 inwoners in 2017 (+14%). De verwachting is dat de totale bevolking van de gemeente tot en met 2035 toeneemt naar circa 203.600 inwoners² (+17% t.o.v. 2017; figuur 2.1). Het aantal inwoners in elke leeftijdsklasse zal toenemen (figuur 2.2). De grootste absolute en relatieve toename zal plaatsvinden in de leeftijdsklasse 65 jaar en ouder (+15.300/+58%).

Figuur 2.1 (Verwachte) bevolkingsontwikkeling gemeente Nijmegen, 2000–2035

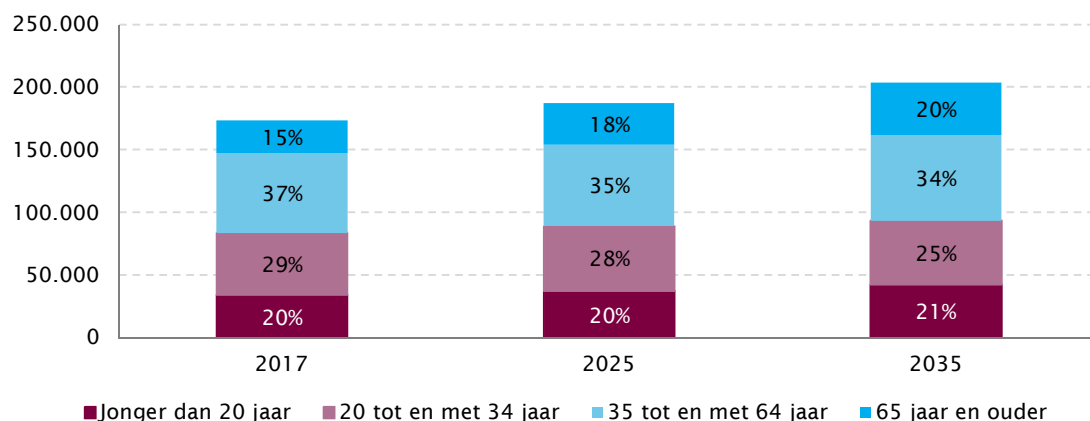
Bron: Gemeentelijke Basisadministratie, Gemeente Nijmegen (2017); PBL/CBS regionale bevolkings- en

huishoudensprognose 2016-2040. Bewerking: Mulier Instituut.

² De bevolkingsprognoses van CBS/PBL voor de gemeente Nijmegen zijn, vergeleken met andere prognoses, relatief hoog. Primos gaat uit van circa 188.000 inwoners in 2035. Dit betekent dat behoefteramingen op basis van deze bevolkingsontwikkelingen een ruimere bandbreedte bieden dan bij gebruik van de prognose van Primos.

Figuur 2.2 (Verwachte) bevolkingssamenstelling gemeente Nijmegen, 2017, 2025 en 2035.

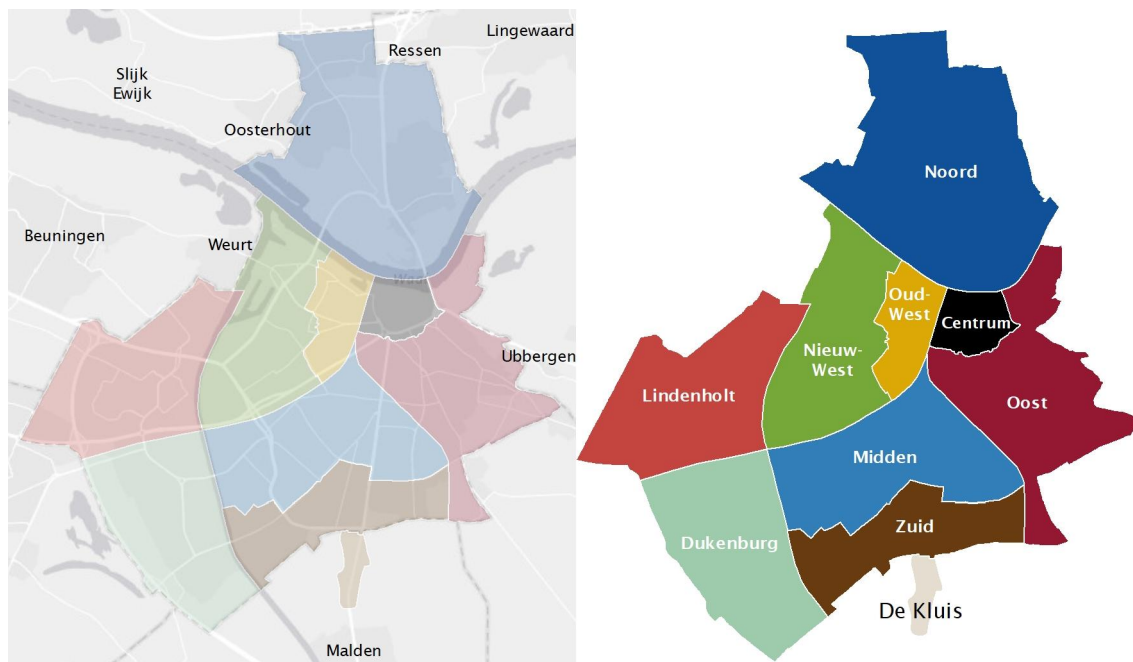

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie, Gemeente Nijmegen (2017); PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040. Bewerking: Mulier Instituut.

Stadsdelen

Nijmegen bestaat uit negen stadsdelen: Centrum, Oud-West, Midden, Dukenburg, Noord, Oost, Nieuw-West, Zuid en Lindenholt (kaart 2.1). Sportpark De Kluis is een Nijmeegs sportpark op Heumens grondgebied.

Kaart 2.1 Stadsdelen gemeente Nijmegen (inclusief De Kluis)

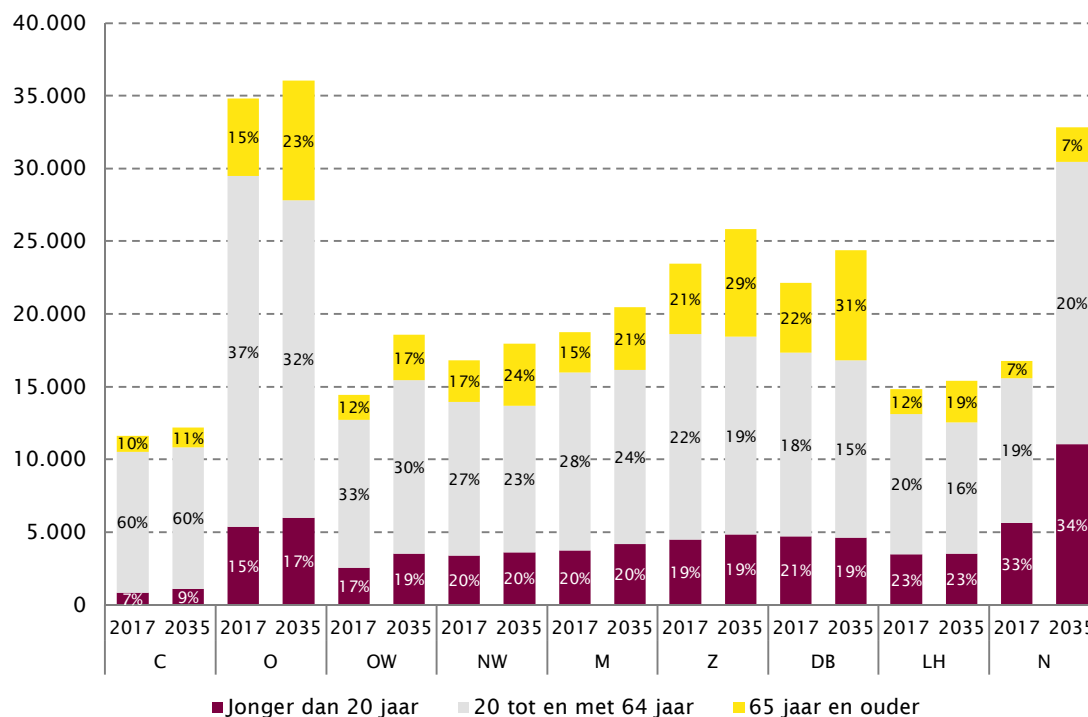

Kaartvervaardiging: Mulier Instituut, 2017

Stadsdeel Nijmegen Oost heeft met circa 34.750 mensen de meeste inwoners. Nijmegen Centrum is qua inwoneraantal ruim twee keer zo klein, en is daarmee het stadsdeel met de minste inwoners. De stadsgebieden laten een duidelijk verschil in bevolkingsopbouw zien (figuur 2.3). In Nijmegen Centrum is slechts 7 procent van de inwoners onder de twintig jaar, terwijl in Nijmegen Noord een derde tot deze leeftijdscategorie behoort. Het percentage 65-plussers is daarentegen het laagst in Nijmegen Noord, terwijl in Nijmegen Zuid en Dukenburg ruim één op de vijf inwoners de 65 jaar is gepasseerd.

De verwachte bevolkingsgroei van de gemeente Nijmegen zal naar verwachting grotendeels plaatsvinden in Nijmegen Noord. Nijmegen Noord zal in 2035 naar verwachting circa 16.000 inwoners meer hebben (+95,6% t.o.v. 2017). De overige stadsdelen zullen tevens een bevolkingsgroei meemaken. Ten opzichte van Nijmegen Noord zal in deze stadsdelen veelal het aantal 65-plussers toenemen, waar in Nijmegen Noord de groei vooral zal plaatsvinden in de leeftijdsklassen jonger dan 20 jaar en 35 tot en met 64 jaar.

Figuur 2.3 Bevolkingsopbouw gemeente Nijmegen, naar stadsgebied 2017 en 2035

C = Centrum, O = Oost, OW = Oost-West, NW = Nieuw-West, M = Midden, Z = Zuid, DB = Dukenburg, LH = Lindenholt, N = Noord

Bron: Gemeentelijke Basisadministratie, Gemeente Nijmegen (2017); Demografische Verkenning 2015, Gemeente Nijmegen (2015); PBL/CBS regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2016-2040. Bewerking: Mulier Instituut.

2.2 Ontwikkeling sportdeelname

Om goede voorspellingen te kunnen doen over de behoefte aan buitensportruimte, bezien we welke trendmatige ontwikkelingen in de sport(deelname) we kunnen identificeren en hoe deze uitwerken op het gebruik van buitensportruimte in de toekomst.

Landelijk

In de afgelopen vijftien jaar viel te zien dat de sportdeelname in Nederland na een periode van groei inmiddels constant is. Het landelijke sportdeelnamecijfer is stabiel en ligt rond de 65 procent, evenals de mate waarin de Nederlander lid is van een sportvereniging (circa 30%). De ledentallen van de sportbonden zijn dat zeker niet. Het is niet gezegd dat de ontwikkeling van de laatste vijftien jaar een-op-een op toepasbaar is op de vijftien jaar die gaan komen. Het ligt echter niet in de lijn der verwachting dat de sporten die de afgelopen jaren consequent met een afname te maken hebben gehad, ineens de weg naar boven inslaan. Evenmin zullen sporten die een fors aandeel aan leden zagen verdwijnen, in dezelfde mate blijven slinken op weg naar volledige verdwijning.

Buitensportbonden

De ontwikkeling van het aantal leden van de buitensportbonden is relevant voor het bepalen van de behoefte aan buitensportaccommodaties. Er bestaan grote verschillen in de ontwikkelingen van het aantal lidmaatschappen bij de bonden (figuur 2.5). De voetbalbond KNVB is de grootste sportbond van Nederland met ruim 1,2 miljoen leden, gevolgd door de tennisbond KNLTB met bijna 0,6 miljoen leden. Het aantal leden bij de voetbalbond is tussen 2000 en 2015 met een vijfde toegenomen, terwijl het aantal leden bij de tennisbond met ruim 15 procent is afgenomen. De Atletiekunie en de hockeybond KNHB hebben beide een forse en stelselmatige groei in ledenaantallen meegemaakt die de groei in bevolking sterk overstijgt. De Atletiekunie telt in 2015 ruim 140.000 leden en de hockeybond ruim 250.000 leden. De honk- en softbalbond KNBSB en de korfbalbond KNKV hebben te maken gehad met een daling in het aantal leden en tellen nu respectievelijk ruim 21.000 en bijna 86.000 leden. De rugbybond NRB heeft relatief weinig leden (in 2015 ruim 13.000 leden). De bond heeft sinds 2000 een sterke groei meegemaakt.

Figuur 2.5 Ontwikkeling lidmaatschappen bij diverse buitensportbonden in de periode 2000–2015 (met 2000 als uitgangsjaar), afgezet tegen de ontwikkeling van de Nederlandse bevolking in diezelfde periode, in procenten

Bron: NOC*NSF, 2000-2015; CBS, 2016. Bewerking Mulier Instituut.

Nijmegen

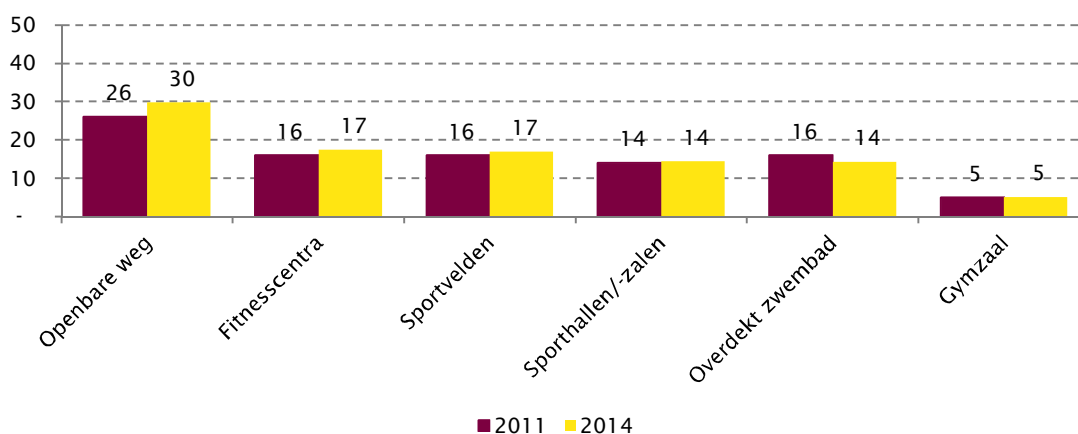
De Nijmeegse ontwikkeling in sportdeelname wijkt af van de landelijke ontwikkelingscijfers. Waar we landelijk een terugloop bij meerdere sporttakken zien, nemen we dit in Nijmegen alleen waar bij de tennissport. De overige sporten hebben allen recent een groei meegemaakt, waarbij de grote groei bij de honk- en softbalvereniging en de rugbyvereniging opvallend is. Daarnaast is de groei van de hockey- en voetbalsport in vergelijking tot de landelijke trend laag.

Een deel van de verklaring ligt bij de bevolkingsgroei die Nijmegen de afgelopen jaren heeft gekend. Deze groei was groter dan de landelijke bevolkingsgroei. In het bijzonder heeft Nijmegen een groei meegemaakt in het aantal inwoners jonger dan 20 jaar, waar landelijk een afname is geweest. Deze bevolkingsgroep maakt relatief veel gebruik van (binnen)sportaccommodaties (zie paragraaf 2.3). Een deel van de verklaring van de relatief kleine groei van de hockey- en de voetbalsport in Nijmegen kan liggen in eventuele capaciteitsproblemen.

2.3 Ontwikkeling sportaccommodatiegebruik

Circa 17 procent van alle Nederlanders (6-79 jaar) maakte in 2014 gebruik van sportvelden voor het beoefenen van een sport. Hoewel snel aan sportaccommodaties wordt gedacht als het om sportbeoefening gaat, maakt de Nederlander vooral gebruik van de openbare ruimte (30%). Daarbij wordt de openbare weg gebruikt voor wielrennen, hardlopen en wandelen. In vergelijking met 2011 valt op dat het gebruik van de openbare weg is toegenomen (26% in 2011), en dat het gebruik van sportvelden constant is gebleven (figuur 2.6).

Figuur 2.6 Gebruik van typen accommodaties voor sportbeoefening, 2011 en 2014, bevolking Nederland 6-79 jaar (in procenten)

Bron: OBiN 2010-2011 en 2013-2014, bewerking: Mulier Instituut

Noot: Gebruik gymzaal is exclusief gebruik voor bewegingsonderwijs

Wanneer we op basis van landelijke gegevens kijken naar welke leeftijdsgroepen de voornaamste gebruikers van de sportvelden zijn, zien we dat een groot deel van de inwoners tussen 6 en 17 jaar gebruikmaakt van de sportvelden. Verder zien we dat het gebruik met de leeftijd afneemt (tabel 2.4).

Tabel 2.4 Gebruik sportvelden 2014, naar leeftijdsgroep, percentage van de Nederlandse bevolking

6 - 79 jaar	17
6-11 jaar	45
12-17 jaar	43
18-24 jaar	23
25-34 jaar	17
35-49 jaar	12
50-64 jaar	8
65-79 jaar	7

Bron: OBiN 2013-2014

2.4 Conclusie

De verwachting is dat Nijmegen in de periode tot en met 2035 een (verdere) bevolkingsgroei tegemoet gaat. Binnen de gemeente zal de ontwikkeling van de stadsdelen uiteenlopen: groei in Nijmegen-Noord en aan het Waalfront, grotere vergrijzing in Dukenburg, Lindenholt en Nijmegen Nieuw-West. Jongeren maken, ten opzichte van andere leeftijdsgroepen, relatief veel gebruik van buiten- en binnensportaccommodaties, terwijl ouderen relatief veel gebruikmaken van de openbare ruimte. Zij zijn over het algemeen minder actief in verenigingssporten, die veelal in competitieverband (in een buiten- of binnensportaccommodatie) worden beoefend. Behalve dat ouderen (relatief) veel gebruikmaken van de openbare ruimte, zien we dat de openbare ruimte over het algemeen steeds meer voor sport- en beweeggedrag wordt gebruikt. Deze ontwikkeling is (deels) ten koste gegaan van het gebruik van de traditionele buiten- en binnensportaccommodaties. Dit heeft zich in Nijmegen niet voorgedaan. De Nijmeegse buitensportverenigingen hebben (nog) niet geleden onder het opkomende ongeorganiseerd sporten, dat vooral op de openbare weg plaatsvindt (hardlopen, fietsen, wandelen). Het ongeorganiseerde sporten heeft in de afgelopen jaren aan populariteit gewonnen. Deze trend zal zich de komende jaren waarschijnlijk voortzetten, gezien de relatieve aantrekkingskracht van deze sporten op de ouder wordende bevolking, waar ook het grootste deel van Nijmegen mee te maken krijgt.

3. Ruimtebehoefte voetbal

3.1 Uitgangssituatie

Teams

In de gemeente Nijmegen zijn zeventien amateurvoetbalverenigingen actief. Na de opheffing van VV SCH speelt op de voetbalvelden van sportpark De Biezen geen vereniging meer. In het seizoen 2016/17 zijn in totaal 518 teams in een zaterdag- of zondagbondscompetitie ingeschreven. 99 van deze teams zijn ingeschreven in een zondagcompetitie (19%). De 518 teams vertalen zich naar 340,3 normteams. Bij normteams wordt rekening gehouden met een verschillende belastingcoëfficiënt voor pupillen-, junioren- en seniorenteams (zie bijlage 3 voor een toelichting op deze begrippen). In bijlage 1 is een overzicht van het aantal teams per (leeftijds)categorie per vereniging opgenomen.

Tabel 3.1 Aantal voetbal(norm)teams gemeente Nijmegen, 2016/2017

Stadsdeel	Sportpark	Vereniging	Aantal teams	Aantal normteams
Oost	Kwakkenberg	VV Trekvogels	63	41,7
	Mariënbosch	Orion	80	51,2
	<i>Subtotaal</i>		<i>143</i>	<i>92,9</i>
Nieuw-West	De Biezen	-	0	0,0
	De Dennen	Quick 1888	24	17,1
	De Schoonhorst I	SV Blauw-Wit	42	27,6
	De Schoonhorst II	VV Krayenhoff	6	6,0
	Oscar Carré	SV Nijmegen	15	12,6
	<i>Subtotaal</i>		<i>87</i>	<i>63,3</i>
Midden	Vossendijk	SV Hatert	12	7,4
	Winkelsteeg	Keizerstad	4	4,0
	D'Almarasweg Noord	Kolping-Dynamo	7	7,0
	De Eendracht	NEC Amateurs	4	4,0
	<i>Subtotaal</i>		<i>27</i>	<i>22,4</i>
Zuid	Brakkenstein	RKSV Brakkenstein	40	27,4
Dukenburg	Staddijk Zuid	DVE Trajanus	6	5,8
	Staddijk Noord	Oranje Blauw	28	15,7
	<i>Subtotaal</i>		<i>34</i>	<i>21,4</i>
Lindenholt	Lindenholt	VV SCE	38	23,7
Noord	Vossenpels	SV DVOL	46	26,6
	Nieuw Balveren	OSC	60	36,3
	<i>Subtotaal</i>		<i>106</i>	<i>62,9</i>
De Kluis	De Kluis	Union	43	26,5
<i>Gemeente Nijmegen Totaal</i>			<i>518</i>	<i>340,3</i>

Velden

In de gemeente Nijmegen liggen 54 voetbalvelden (tabel 3.2). Het merendeel van deze velden betreft natuurgrasvelden. De natuurgrastrainingsvelden hebben veelal een afwijkende veldafmeting die niet gelijk is aan een wedstrijdveld. Bij voorkeur beschikt een vereniging over een volwaardig (verlicht) trainingsveld met de afmetingen van een wedstrijdveld (minimaal 100 bij 64 meter). De oefenstof komt volledig tot zijn recht en wedstrijd situaties kunnen op een volwaardig veld worden nagebootst. In bijlage 2 zijn de oppervlaktes van de natuurgrastrainingsvelden opgenomen. Bij de vraag-aanbodanalyse zal worden gerekend met de aantallen die in tabel 3.2 zijn opgenomen.

Tabel 3.2 Aantal voetbalvelden, naar type, gemeente Nijmegen, 2017

Verenigingsinformatie		Natuurgras				Totaal
Stadsdeel	Sportpark	Training	Wedstrijd	Wetra	Kunstgras	
Oost	Kwakkenberg	0,5	1,0	^c 1,0	1,0	3,5
	Mariënbosch	0,0	2,0	0,0	^b 2,5	4,5
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,5</i>	<i>3,0</i>	<i>1,0</i>	<i>3,5</i>	<i>8,0</i>
Nieuw-West	De Biezen	0,5	2,0	0,0	0,0	2,5
	De Dennen ^a	0,5	2,0	0,0	1,0	3,5
	De Schoonhorst I	0,0	1,0	0,0	2,0	3,0
	De Schoonhorst II	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0
	Oscar Carré	0,0	^b 1,5	0,0	1,0	2,5
	<i>Subtotaal</i>	<i>1,0</i>	<i>7,5</i>	<i>0,0</i>	<i>4,0</i>	<i>11,5</i>
Midden	Vossendijk	2,0	3,0	0,0	0,0	5,0
	Winkelsteeg	1,0	1,0	0,0	0,0	2,0
	D'Almarasweg Noord	0,5	1,0	0,0	0,0	1,5
	De Eendracht ^a	0,0	1,0	0,0	1,0	2,0
	<i>Subtotaal</i>	<i>3,5</i>	<i>6,0</i>	<i>0,0</i>	<i>1,0</i>	<i>10,5</i>
Zuid	Brakkenstein	0,0	1,0	0,0	^b 1,5	2,5
Dukenburg	Staddijk-Zuid	0,5	2,0	0,0	0,0	2,5
	Staddijk-Noord	0,5	3,0	0,0	0,0	3,5
	<i>Subtotaal</i>	<i>1,0</i>	<i>5,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>6,0</i>
Lindenholt	Lindenholt	0,0	^b 1,5	0,0	^b 2,5	4,0
Noord	Vossenpels	0,0	1,0	0,0	2,0	3,0
	Nieuw Balveren	0,0	2,0	0,0	2,0	4,0
	<i>Subtotaal</i>	<i>0,0</i>	<i>3,0</i>	<i>0,0</i>	<i>4,0</i>	<i>7,0</i>
De Kluis	De Kluis	0,0	3,0	0,0	^b 1,5	4,5
<i>Gemeente Nijmegen</i>	<i>Totaal</i>	<i>6,0</i>	<i>30,0</i>	<i>1,0</i>	<i>18,0</i>	<i>54,0</i>

^a De voetbalvelden op De Dennen en De Eendracht zijn geprivatiseerd en niet in beheer van de gemeente.

^b De halve velden betreffen pupillenvelden.

^c Het Wetra-veld voldoet niet aan de officiële afmetingen. De KNVB verleent dispensatie voor het gebruik van het veld.

3.2 Behoeftebepaling

WedstrijdvelDEN

In tabel 3.3 is het (minimaal) benodigd aantal wedstrijdvelDEN weergegeven. Per sportpark wordt ingegaan op de aanwezige behoefte aan wedstrijdvelDEN en is dit afgezet tegen de beschikbare wedstrijdvelDEN. Dit resulteert in een overschot, evenwichtssituatie (-) of tekort aan wedstrijdvelDEN in de laatste kolom.

Naast de behoefte per sportpark wordt per stadsdeel en voor Nijmegen als geheel inzicht gegeven in de behoefte aan wedstrijdvelDEN. Daarbij dient te worden opgemerkt dat bij deze berekeningen is gekeken naar hoeveel wedstrijdvelDEN nodig zijn als ware er één sportpark is waar alle teams in het stadsdeel of in de gemeente op actief zijn. De uitkomsten van deze berekeningen zijn gelijk aan de optelsom van de tussen haakjes weergegeven onafgeronde behoefte per sportpark, maar verschillen dus met de optelsom van de afgeronde wedstrijdvelDENbehoefte per sportpark.

In de tabel wordt bij de veldbehoefte apart inzicht gegeven in de organisatorische behoefte en in de cultuurtechnische behoefte. De organisatorische behoefte wordt bepaald door de bruto- en netto speeltijden van de teams, waar de cultuurtechnische behoefte aangeeft hoeveel velden er nodig zijn zodat de kwaliteit van de velden gewaarborgd blijft. De (afgeronde) organisatorische behoefte is overal groter dan of gelijk aan de cultuurtechnische behoefte (zie bijlage 3 voor een toelichting van de behoeftebepaling). Dit is het gevolg van de clustering van de teams op één wedstrijddag, waardoor het probleem vooral zit bij het organisatorisch ingepland krijgen van de wedstrijden op de zaterdag, en niet de belasting van het veld de doorslag geeft. Daarnaast is een indicatie van het aantal wedstrijden (per huidig bestaand veld) op jaarbasis weergegeven. Doorgaans ligt in de praktijk het werkelijke gebruik hoger dan deze indicatie. Een natuurgraswedstrijdvelD heeft een maximale belastbaarheid van circa 250 uur per jaar. De restcapaciteit zou kunnen worden ingevuld door toernooien, vriendschappelijke wedstrijden of multifunctioneel gebruik.

Op basis van de indicatie van het aantal wedstrijden per veld, constateren we dat in Nijmegen Oost sprake is van een hoge belasting van de velden. Dit is het gevolg van een tekort aan wedstrijdvelDEN. In Nijmegen Zuid en in Nijmegen Noord is ook sprake van een relatief hoge belasting van de velden.

Tabel 3.3 Voetbalwedstrijdveldbehoefte gemeente Nijmegen, 2016/17

Stadsdeel	Sportpark	Aantal wedstrijdvelde ^A	Veldbehoefte		Indicatie wedstrijduren		Overschot (+) / tekort (-)
			Organisatorisch	Cultuurtechnisch	Totaal	Per bestaand wedstrijdveld	
Oost	Kwakkenberg	3,0	5 (4,6)	4 (4,6)	1.130	377	-2,0
	Mariënbosch	4,5	7 (6,6)	6 (5,7)	1.440	320	-2,5
	<i>Subtotaal</i>	<i>7,5</i>	<i>12 (11,2)</i>	<i>11 (10,3)</i>	<i>2.570</i>	<i>343</i>	<i>-4,5</i>
Nieuw-West	De Biezen	2,0	-	-	-	-	+2,0
	De Dennen	3,0	3 (2,2)	2 (1,9)	480	160	-
	De Schoonhorst I	3,0	3 (2,9)	3 (3,1)	760	253	-
	De Schoonhorst II	1,0	1 (0,5)	1 (0,7)	160	160	-
	Oscar Carré	2,5	2 (1,1)	2 (1,4)	350	140	+0,5
	<i>Subtotaal</i>	<i>11,5</i>	<i>7 (6,4)</i>	<i>7 (7,0)</i>	<i>1.740</i>	<i>151</i>	<i>+4,5</i>
Midden	Vossendijk	3,0	1 (0,9)	1 (0,8)	200	67	+2,0
	Winkelsteeg	1,0	1 (0,3)	1 (0,4)	110	110	-
	D'Almarasweg Noord	1,0	1 (0,6)	1 (0,8)	190	190	-
	De Eendracht	2,0	1 (0,6)	1 (0,6)	110	55	+1,0
	<i>Subtotaal</i>	<i>7,0</i>	<i>3 (2,4)</i>	<i>3 (2,5)</i>	<i>600</i>	<i>86</i>	<i>+4,0</i>
Zuid	Brakkenstein	2,5	3 (2,6)	3 (3,0)	750	300	-0,5
Dukenburg	Staddijk-Zuid	2,0	1 (0,6)	1 (0,6)	160	80	+1,0
	Staddijk-Noord	3,0	3 (2,6)	2 (2,2)	430	143	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>5,0</i>	<i>3 (2,9)</i>	<i>3 (2,5)</i>	<i>590</i>	<i>118</i>	<i>+2,0</i>
Lindenholt	Lindenholt	4,0	4 (3,2)	3 (2,7)	660	165	-
Noord	Vossenpels	3,0	4 (3,4)	3 (3,0)	700	233	-1,0
	Nieuw Balveren	4,0	5 (5,0)	4 (4,0)	1.020	255	-1,0
	<i>Subtotaal</i>	<i>7,0</i>	<i>9 (8,3)</i>	<i>7 (7,0)</i>	<i>1.710</i>	<i>244</i>	<i>-2,0</i>
De Kluis	De Kluis	4,5	4 (3,8)	4 (3,2)	740	164	+0,5
Gemeente Nijmegen Totaal		49,0	41 (40,8)	38 (37,8)	9.360	191	+8,0

^A Het aantal wedstrijdvelde is gebaseerd op het aantal natuurgraswedstrijdvelde, wetra-velde en kunstgrasvelde op de sportparken.

Toelichting: de behoeftebepaling per stadsdeel (subtotalen) is de minimale behoefte per stadsdeel. Hier wordt uitgegaan van een optimale samenwerking tussen de sportparken in het stadsdeel als ware er maar één vereniging per stadsdeel actief is. Het is dus niet de gesommeerde behoefte van de in het stadsdeel liggende sportparken. Voor de totale behoefte van de gemeente Nijmegen is uitgegaan van de fictieve situatie dat de teams willekeurig over alle aanwezige wedstrijdvelde kunnen worden verdeeld. Het totaal van gemeente Nijmegen is dan ook geen optelsom van de uitkomsten per stadsdeel.

Trainingsvelden

In tabel 3.4 staan de indicaties van het totaal aantal trainingsuren per vereniging (zie bijlage 3 voor een toelichting). Doorgaans zien we in de praktijk dat het werkelijk aantal trainingsuren hoger uitvalt. Hoeveel velden er nodig zijn om de trainingsuren op te kunnen spelen, is afhankelijk van het soort velden en de organisatorische beperkingen bij de vereniging. Een kunstgrasveld kan meer belast worden dan een natuurgrasveld en de ene vereniging kan eerder in de middag en op vrijdagavond trainen, terwijl de andere vereniging deze mogelijkheden (nog) niet heeft, bijvoorbeeld door het ontbreken van gekwalificeerde trainers op deze momenten. Op een goed onderhouden natuurgrastrainingsveld kan circa 700 tot 800 uren worden getraind. Bij een kunstgrasveld wordt uitgegaan van de maximale organisatorische capaciteit van 880 uur per jaar voor een vereniging waar een deel van de teams op zondag competitie speelt (40 weken; vier uur per doordeweekse dag, plus twee uur op woensdagmiddag). Voor zaterdagverenigingen ligt de organisatorische capaciteit op 720 uur per jaar (40 weken; vier uur maandag-donderdag, plus twee uur op woensdagmiddag), waarbij op vrijdag niet wordt getraind.

Ten behoeve van een eerlijke vergelijking wordt voor elke voetbalvereniging in Nijmegen uitgegaan van een maximale organisatorische capaciteit van 880 uur per kunstgrasveld. Gegeven het beperkte aantal zondagteams van enkele verenigingen, zal niet elke vereniging op vrijdag trainen waardoor de organisatorische trainingscapaciteit in de praktijk lager zal zijn³. De maximale capaciteit voor de natuurgrastrainingsvelden wordt vastgesteld op 700 uur. De maximale capaciteit van het wetra-veld betreft 400 uur. Dit betekent dat bij een wetra-veld aanvullend op de maximale belasting van een standaard natuurgraswedstrijdveld (250 uur) nog 150 uur voor trainingen over is. Afhankelijk van het werkelijke aantal wedstrijdenuren die gemaakt moeten worden op het wetra-veld, wordt de restcapaciteit als trainingscapaciteit meegenomen⁴.

³ Zie bijlage 1 voor het aantal zondagteams per vereniging.

⁴ Het wetra-veld op sportpark Kwakkenberg kent een restcapaciteit van 23 uur die gebruikt kan worden voor trainingen (400 (=maximale capaciteit) min 377(=wedstrijdenuren per wedstrijdveld) is 23 uur).

Tabel 3.4 Voetbaltrainingsveldbehoefte sportparken gemeente Nijmegen, 2016/2017

Stadsdeel	Sportpark	Indicatie trainingsuren	Indicatie trainingscapaciteit (in uren)	Verskil capaciteit en trainingsuren	Resultaat
Oost	Kwakkenberg	2.290	1.250	-1.040	Capaciteitstekort
	Mariënbosch	2.810	2.200	-610	Capaciteitstekort
	<i>Subtotaal</i>	<i>5.110</i>	<i>3.430</i>	<i>-1.680</i>	<i>Capaciteitstekort</i>
Nieuw-West	De Biezen		350	+350	Geen actieve vereniging
	De Dennen	940	1.230	+290	
	De Schoonhorst I	1.520	1.760	+240	
	De Schoonhorst II	330		-330	Geen trainingsveld aanwezig
	Oscar Carré	690	880	+190	
	<i>Subtotaal</i>	<i>3.480</i>	<i>4.220</i>	<i>+740</i>	<i>Capaciteitsoverschot</i>
Midden	Vossendijk	400	1.400	+1.000	Capaciteitsoverschot
	Winkelsteeg	220	700	+480	Geen volwaardig trainingsveld
	D'Almarasweg Noord	390	350	-40	
	De Eendracht	220	880	+660	
	<i>Subtotaal</i>	<i>1.230</i>	<i>3.330</i>	<i>+2.100</i>	<i>Capaciteitsoverschot</i>
<i>Zuid</i>	<i>Brakkenstein</i>	<i>1.510</i>	<i>1.320</i>	<i>-190</i>	
Dukenburg	Staddijk-Zuid	320	350	+30	Geen volwaardig trainingsveld
	Staddijk-Noord	860	350	-510	
	<i>Subtotaal</i>	<i>1.180</i>	<i>700</i>	<i>-480</i>	<i>Capaciteitstekort</i>
<i>Lindenholt</i>	<i>Lindenholt</i>	<i>1.300</i>	<i>2.200</i>	<i>+900</i>	<i>Capaciteitsoverschot</i>
Noord	Vossenpels	1.460	1.760	+300	
	Nieuw Balveren	1.990	1.760	-230	
	<i>Subtotaal</i>	<i>3.460</i>	<i>3.520</i>	<i>+60</i>	
<i>De Kluis</i>	<i>De Kluis</i>	<i>1.460</i>	<i>1.320</i>	<i>-140</i>	
<i>Gemeente Nijmegen</i>		<i>18.720</i>	<i>20.040</i>	<i>+1.320</i>	<i>Capaciteitsoverschot</i>

Wedstrijd- en trainingsvelden

In tabel 3.5 zijn de resultaten uit de behoeftebepaling van het aantal wedstrijd- en trainingsvelden samengevat. Voor de wedstrijdvelden wordt in aantallen aangegeven of er sprake is van een overschot of een tekort aan wedstrijdvelden. In de laatste kolom wordt in tekst weergegeven of er sprake is van een tekort of overschot aan trainingsvelden. In deze tabel geldt, vergelijkbaar met tabel 3.3, dat de uitkomst van de gemeentelijke behoefte geen optelsom is van de afgeronde uitkomsten van de behoefte per stadsdeel, evenals de stadsdeelbehoefte geen optelsom is van de weergegeven afgeronde behoefte per sportpark.

Tabel 3.5 Overschotten (+) en tekorten (-) voetbalvelden gemeente Nijmegen, naar type, per sportpark, 2016/17

Stadsdeel	Sportpark	Wedstrijd velden	Trainingscapaciteit
Oost	Kwakkenberg	-2,0	Capaciteitstekort
	Mariënbosch	-2,5	Capaciteitstekort
	<i>Subtotaal</i>	-4,5	Capaciteitstekort
Nieuw-West	De Biezen	+2,0	Geen actieve vereniging
	De Dennen	-	
	De Schoonhorst I	-	
	De Schoonhorst II	-	Geen trainingsveld aanwezig
	Oscar Carré	+0,5	
	<i>Subtotaal</i>	+4,5	Capaciteitsoverschot
Midden	Vossendijk	+2,0	Capaciteitsoverschot
	Winkelsteeg	-	
	D'Almarasweg Noord	-	Geen volwaardig trainingsveld aanwezig
	De Eendracht	+1,0	
	<i>Subtotaal</i>	+4,0	Capaciteitsoverschot
<i>Zuid</i>	<i>Brakkenstein</i>	-0,5	
Dukenburg	Staddijk-Zuid	+1,0	
	Staddijk-Noord	-	Geen volwaardig trainingsveld aanwezig
	<i>Subtotaal</i>	+2,0	Capaciteitstekort
<i>Lindenholt</i>	<i>Lindenholt</i>	-	Capaciteitsoverschot
Noord	Vossenpels	-1,0	
	Nieuw Balveren	-1,0	
	<i>Subtotaal</i>	-2,0	
<i>De Kluis</i>	<i>De Kluis</i>	+0,5	
<i>Gemeente Nijmegen</i>	<i>Totaal</i>	+8,0	Capaciteitsoverschot

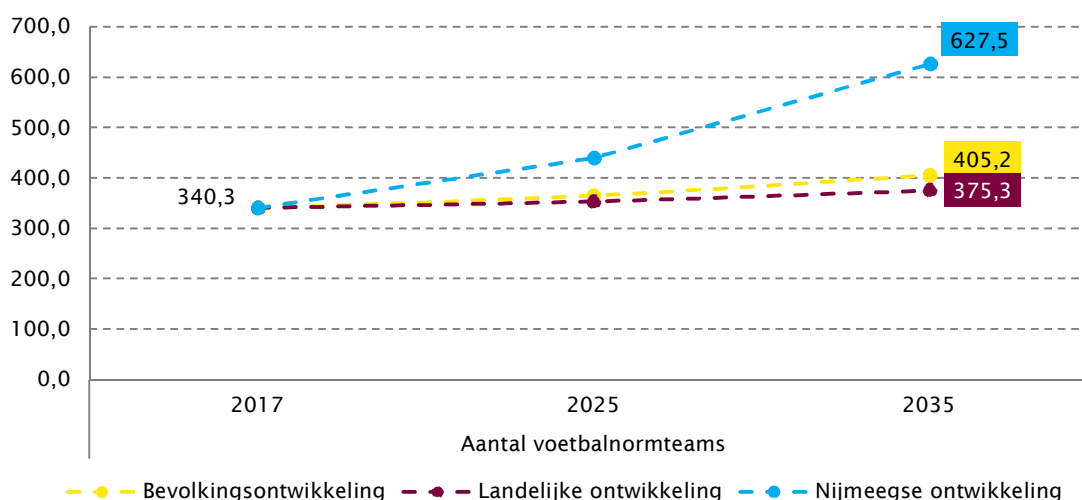
Toelichting: de behoeftebepaling per stadsdeel (subtotalen) is de minimale behoefte per stadsdeel. Hier wordt uitgegaan van een optimale samenwerking tussen de sportparken in het stadsdeel als ware er maar één vereniging per stadsdeel actief is. Het is dus niet de gesommeerde behoefte van de in het stadsdeel liggende sportparken. Ditzelfde geldt voor de behoeftebepaling van de gemeente Nijmegen als totaal.

3.3 Toekomst

Het voetbal in Nijmegen heeft een groei meegemaakt van 301,9 normteams in 2011/12 naar 345,3⁵ in 2016/17 (+14%). In deze periode is de voetbalvereniging Keizerstad opgericht (2013/14). Drie trends zijn in deze periode waarneembaar. Ten eerste is het aantal vrouwen- en meisjesteams relatief meer toegenomen dan het aantal mannen- en jongenteams. Ten tweede is er een sterkere groei geweest in het aantal juniorenteams ten opzichte van het aantal seniorenteams. Ten derde hebben de grote voetbalverenigingen (> 20 normteams) een (grotere) groei meegemaakt ten opzichte van de kleine voetbalverenigingen (< 20 normteams). In bijlage 4 is de ontwikkeling per Nijmeegse voetbalvereniging opgenomen.

De verwachting is, gelet op de groeiende teamaantallen (zowel landelijk als in Nijmegen) en de verwachte bevolkingsontwikkeling van Nijmegen, dat de voetbalsport in Nijmegen verder zal groeien (figuur 3.1). Daarbij dient aangetekend te worden dat het twijfelachtig is of de groei van de voetbalsport in Nijmegen zich de komende jaren in hetzelfde tempo weet door te zetten als in de afgelopen jaren. Het is aannemelijk dat de schatting van 627,5 normteams aan de hoge kant is en de groei zich op een eerder moment stabiliseert. In tabel 3.6 is een indicatie van de toekomstige voetbalveldbehoefte per sportpark via een bandbreedte opgenomen. Ook daarbij geldt dat de gepresenteerde behoefte in 2035 in sommige gevallen een overschatting is omdat het niet aannemelijk is dat de groei van de afgelopen jaren zich tot 2035 blijft doorzetten. Mede ook omdat deze groei niet kan worden gefaciliteerd gegeven de ruimtelijke beperkingen, en daarnaast omdat hiermee door de voetbalverenigingen een flink groter marktaandeel moet worden verworven om deze groei, die veel hoger ligt dan de bevolkingsmatige groei, te realiseren. Het is wel aannemelijk dat de werkelijke behoefte in 2035 groter zal zijn dan de behoefte op basis van enkel de bevolkingsontwikkeling, mede door de ontwikkelingsmogelijkheden bij meisjes- en vrouwenvoetbal en bij 35-plus- en 45-plus-voetbal.

Figuur 3.1 Bandbreedte toekomstig totaalaantal voetbalnormteams Nijmeegse voetbalverenigingen

⁵ Inclusief vijf seniorenteams van de tijdens het seizoen 2016/2017 opgeheven voetbalvereniging SCH.

Tabel 3.6 Indicatie toekomstige voetbalveldbehoefte gemeente Nijmegen, naar type, per sportpark

			2016/17	2025	2035
Oost	Kwakkenberg	Wedstrijdveldbehoefte	5	5 - 7	5 - 10
		Indicatie trainingsuren	2.290	2.170 - 2.780	2.350 - 3.600
	Mariënbosch	Wedstrijdveldbehoefte	7	7 - 8	7 - 9
		Indicatie trainingsuren	2.810	2.650 - 3.270	2.920 - 3.800
Nieuw-West	De Biezen	Wedstrijdveldbehoefte	-	-	-
		Indicatie trainingsuren	-	-	-
	De Dennen	Wedstrijdveldbehoefte	3	2 - 6	3 - 13
		Indicatie trainingsuren	940	880 - 1960	970 - 4.360
	De Schoonhorst I	Wedstrijdveldbehoefte	3	3 - 4	3 - 4
		Indicatie trainingsuren	1.520	1160 - 1660	1.270 - 1.810
	De Schoonhorst II	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 2
		Indicatie trainingsuren	330	300 - 500	320 - 740
	Oscar Carré	Wedstrijdveldbehoefte	2	1 - 2	1 - 2
		Indicatie trainingsuren	690	510 - 760	390 - 860
Midden	Vossendijk	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
		Indicatie trainingsuren	400	290 - 440	250 - 490
	Winkelsteeg	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
		Indicatie trainingsuren	220	220 - 290	220 - 390
	D'Almarasweg Noord	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
		Indicatie trainingsuren	390	360 - 440	370 - 530
	De Eendracht	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
		Indicatie trainingsuren	220	200 - 250	210 - 300
Zuid	Brakkenstein	Wedstrijdveldbehoefte	3	3 - 5	3 - 9
		Indicatie trainingsuren	1510	1390 - 2420	1.540 - 4.160
Dukenburg	Staddijk-Zuid	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
		Indicatie trainingsuren	320	290 - 360	310 - 420
	Staddijk-Noord	Wedstrijdveldbehoefte	3	3 - 4	3 - 5
		Indicatie trainingsuren	860	760 - 1130	860 - 1.550
Lindenholt	Lindenholt	Wedstrijdveldbehoefte	4	3 - 4	4 - 4
		Indicatie trainingsuren	1.300	1.140 - 1.330	1.220 - 1.380
Noord	Vossenpels	Wedstrijdveldbehoefte	4	4 - 6	4 - 10
		Indicatie trainingsuren	1.460	1.510 - 2.580	1.580 - 4.120
	Nieuw Balveren	Wedstrijdveldbehoefte	5	5 - 10	5 - 17
		Indicatie trainingsuren	1.990	1.990 - 3.500	2.000 - 5.910
De Kluis	De Kluis	Wedstrijdveldbehoefte	4	4 - 4	4 - 5
		Indicatie trainingsuren	1.460	1.350 - 1.460	1.280 - 1.510

4. Ruimtebehoefte andere buitensporten

De ruimtebehoefte voor atletiek, hockey, honk- en softbal, korfbal, rugby en tennis wordt aan de hand van (toekomstige) leden- of teamaantallen bepaald. De berekening van de toekomstige team- en ledenaantallen berust op de ontwikkelingen en prognoses behandeld in hoofdstuk 2, alsmede (waar mogelijk) de recente ontwikkeling van de verenigingen, om zo te komen tot een bandbreedte waarbinnen de toekomstige behoefte naar verwachting ligt. De bepaling van de (toekomstige) ruimtebehoefte zal, waar van toepassing, op meerdere geografische niveaus plaatsvinden. Dit levert kennis op voor een betere ruimtelijke configuratie en efficiënter gebruik van de ruimte (velden en banen). Voor meer informatie over de behoeftebepaling, zie bijlage 3.

4.1 Atletiek

De gemeente Nijmegen beschikt over één atletiekaccommodatie bestaande uit een 400-meterbaan met acht lanen en een middenruimte met voorzieningen voor alle bekende atletiekdisciplines. De tribune langs de baan biedt ruimte voor 500 toeschouwers. Jaarlijks worden nationale en internationale atletiekwedstrijden georganiseerd. De accommodatie is onderdeel van sportpark Brakkenstein gelegen in Nijmegen Zuid. De accommodatie wordt structureel gebruikt door zeven verenigingen: AV Cifla (circa 380 leden), De-Atleet (onbekend ledenaantal), Global (onbekend ledenaantal), HUF (onbekend ledenaantal), Loopschool Nijmegen (onbekend ledenaantal), Nijmegen Atletiek (circa 1.340 leden) en 't Haasje (circa 100 leden). Niet alle leden van de verenigingen zullen gebruikmaken van de atletiekaccommodatie, maar zijn onderdeel van loopgroepen die in de openbare ruimte actief zijn. Een gebruikelijk beeld is dat circa 50 procent van de leden van een atletiekvereniging daadwerkelijk gebruikmaakt van de atletiekaccommodatie voor de sportbeoefening. Dit beeld werd bevestigd vanuit Nijmegen Atletiek, waar ongeveer 600 leden van de atletiekaccommodatie gebruikmaken.

Vanuit de Atletiekunie geldt de richtlijn dat iedere gemeente met 40.000 inwoners of meer een volwaardige atletiekaccommodatie *kan* hebben, mits er een vereniging (in oprichting) aanwezig is die deze gaat gebruiken. Nederland telt in 2016 in totaal 188 atletiekaccommodaties die zijn verdeeld over 160 gemeenten (DSA, 2016). Op dit moment heeft ongeveer 80 procent van de Nederlandse gemeenten met meer dan 40.000 inwoners één of meerdere atletiekaccommodaties (DSA, 2016). De dertien Nederlandse gemeenten met een vergelijkbaar inwonersaantal als dat van de gemeente Nijmegen (tussen de 120.000 en 180.000 inwoners) hebben ten minste één atletiekaccommodatie. Wijchen is de enige buurgemeente van Nijmegen die beschikt over een atletiekaccommodaties. De overige buurgemeenten niet, te weten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, Lingewaard en Overbetuwe.

Op een volwaardige atletiekaccommodatie⁶, zoals die in Nijmegen, kan een vereniging tot ongeveer 1.000 leden accommoderen. De verenigingen waarvan het ledental bekend is, hebben gezamenlijk circa 1.800 leden, waarvan ongeveer de helft gebruikmaakt van de atletiekaccommodatie. Hiermee biedt de

⁶ Een volwaardige atletiekaccommodatie bestaat (minimaal) uit een rechte sprintbaan voor afstanden tot en met 110 meter, een rondbaan waarop de afstanden langer dan 110 meter worden gelopen, en een (midden)ruimte met de mogelijkheid om alle werpnummers en springnummers te verwerken.

atletiekaccommodatie voldoende ruimte voor de aanwezige baanatleten en is het mogelijk voor de verenigingen om op de huidige accommodatie door te groeien.

Toekomst

In hoofdstuk 2 hebben we gezien dat de Atletiekunie een sterke groei in ledenaantallen heeft doorgemaakt. Hierbij is het onderscheid tussen de loopsport en de atletieksport van belang. Wat deelnamecijfers betreft overtreft de loopsport de atletieksport op twee wijzen. Ten eerste zien we in de loopsport een duidelijke groei, waar we een dergelijke ontwikkeling in de deelname aan atletiek niet of nauwelijks waarnemen. Ten tweede zien we dat beduidend meer mensen aan hardlopen doen dan aan atletiek⁷.

De verwachting is, ondanks bovenstaande, dat het aantal gebruikers van de atletiekaccommodaties zal toenemen, gelet op de verwachte bevolkingstoename van de gemeente Nijmegen. De atletiekaccommodatie en -verenigingen hebben een gemeentebrede functie. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de voetbalverenigingen, waardoor de inwoners die in de toekomst aan atletiek willen doen allen terechtkomen op sportpark Brakkenstein.

⁷ Breedveld, K. & P. Hover (2016), Atletiek in Nederland. Mulier Instituut, Utrecht/Arko Sports Media, Nieuwegein,

4.2 Hockey

In de gemeente Nijmegen zijn drie hockeyverenigingen gevestigd. NMHC heeft haar thuisbasis op sportpark D'Almarasweg-Zuid, waar vijf hockeyvelden liggen, QZ op sportpark Staddijk-Zuid met drie hockeyvelden en RKHV Union op sportpark De Kluis met vier hockeyvelden (tabel 4.1). De velden waarover de verenigingen beschikken zijn allemaal geprivatiseerd en niet in eigendom van de gemeente.

Tabel 4.1 Aantal hockeyvelden, naar type, gemeente Nijmegen, 2017

Verenigingsinformatie			Aantal velden				Opmerking
Stadsdeel	Sportpark	Vereniging	Waternveld	Semi-waternveld	Zandveld	Totaal	
Midden	D'Almarasweg Zuid	NMHC	2	1	^A 2	5	Velden zijn geprivatiseerd
Dukenburg	Staddijk-Zuid	QZ	0	1	2	3	Velden zijn geprivatiseerd
Malden	De Kluis	Union	2	0	2	4	Velden zijn geprivatiseerd
<i>Gemeente Nijmegen</i>			4	2	6	12	Velden zijn geprivatiseerd

^A Eén veld wordt door NMHC onderverhuurd aan korfbal Noviomagum, waardoor de vereniging niet te allen tijden gebruik kan maken van haar volledige veldencapaciteit.

Zowel NMHC als Union heeft niet genoeg hockeyveldcapaciteit op respectievelijk D'Almarasweg Zuid en De Kluis. Het tekort doet zich bij beide verenigingen voor op zaterdag, terwijl op zondag nog sprake is van een overcapaciteit. Het aantal velden op Staddijk-Zuid is conform de huidige behoefte van QZ (tabel 4.2). In bijlage 5 is een overzicht van het aantal teams per (leeftijds)categorie per vereniging opgenomen.

Tabel 4.2 Veldbehoefte hockeyverenigingen gemeente Nijmegen (inclusief Malden), 2016/2017

Vereniging	Aantal teams		Aantal normteams		Veldbehoefte		Aanbod	Overschot (+) / tekort (-)	
	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.	Zat.	Zon.		Zat.	Zon.
NMHC	83	34	59,5	34,0	7 (6,6)	4 (3,8)	^A 5	-2	+1
QZ	30	12	20,9	12,0	3 (2,3)	2 (1,3)	3	-	+1
Union	70	21	53,0	21,0	6 (5,9)	3 (2,3)	4	-2	+1
<i>Gemeente Nijmegen</i>	183	67	133,4	67,0	15 (14,8)	8 (7,4)	12	-3	+4

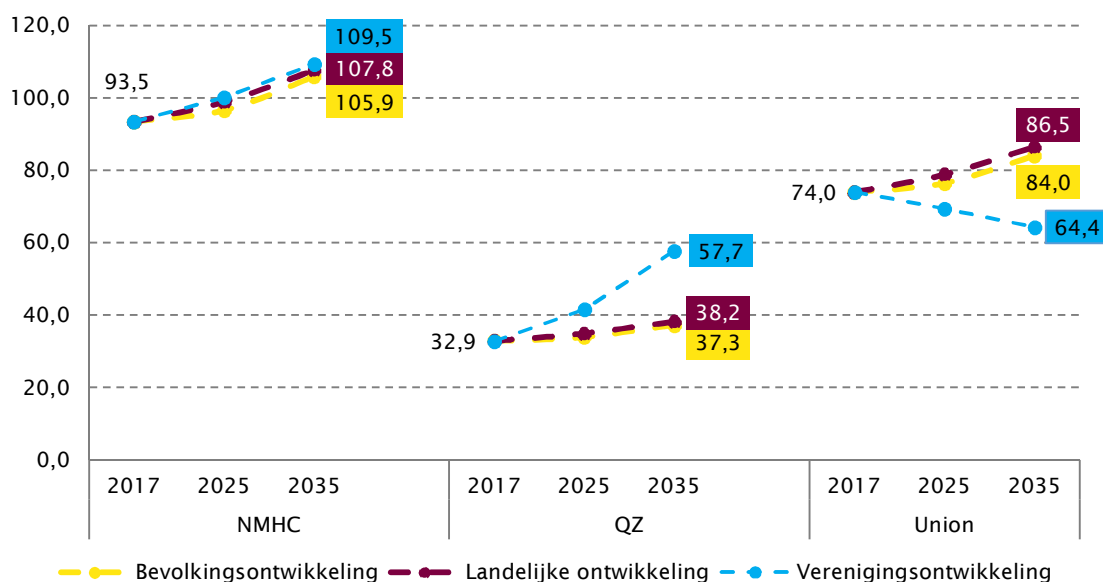
^A Eén veld wordt door NMHC onderverhuurd aan korfbal Noviomagum, waardoor de vereniging niet te allen tijden gebruik kan maken van haar volledige veldencapaciteit. Het geconstateerde tekort zal hierdoor in de praktijk groter zijn, omdat dit veld in bovenstaande tabel volledig wordt meegerekend als beschikbare capaciteit.

Toekomst

NMHC en QZ hebben in het seizoen 2016/17 meer leden en teams dan drie seizoenen geleden. De groei bij NMHC heeft zowel bij de senioren als junioren plaatsgevonden, waar bij QZ alleen het aantal junioren is gestegen (conform de landelijke ontwikkeling). Union daarentegen had in het seizoen 2012/13 106 teams en in het seizoen 2016/17 93 teams. Het aantal seniorenteams is constant gebleven, terwijl het aantal juniorenteams is afgenomen.

De verwachting is dat de Nijmeegse hockeyverenigingen in de toekomst (2025 en 2035) meer (norm)teams zullen hebben dan het huidige aantal (figuur 4.1). Dit is gebaseerd op de verwachte bevolkingsontwikkeling van de gemeente en de landelijke ontwikkelingen in sportdeelname. Indien de geprognostiseerde teamaantallen bij NMHC en QZ worden bereikt, is bij beide verenigingen één extra veld (op zaterdag) nodig dan nu het geval is. De behoefte van NMHC komt daarmee op acht velden en van QZ op vier velden. Bij Union laat de verenigingsontwikkeling weliswaar een dalende lijn zien, maar dit is mogelijk het gevolg van de huidige ondercapaciteit waardoor de groei van de vereniging in de afgelopen jaren is geremd. Als aan deze vereniging ruimte wordt geboden, is te verwachten dat Union in de toekomst net als de andere verenigingen een groei noteert en eventueel extra veldcapaciteit nodig heeft.

Figuur 4.1 Bandbreedte toekomstig aantal normteams hockeyverenigingen gemeente Nijmegen, 2025 en 2035

4.3 Honk- en softbal

Honk- en softbalvereniging De Hazenkamp is gevestigd op sportpark Staddijk-Noord, gelegen in Dukenburg, waar een honkbal- en een softbalveld liggen (exclusief oefenveld). De vereniging heeft in het seizoen 2016/17 acht honkbalteams ingeschreven bij de honk- en softbalbond, maar geen softbalteams. In bijlage 6 is een overzicht van het aantal teams opgenomen. De aanwezige twee velden zijn noodzakelijk gegeven het feit dat de honkbaljeugd niet kan spelen op een *volwaardig* honkbalveld (tabel 4.3).

Tabel 4.3 Vraag-aanbodanalyse honk- en softbalvereniging De Hazenkamp, 2016/17

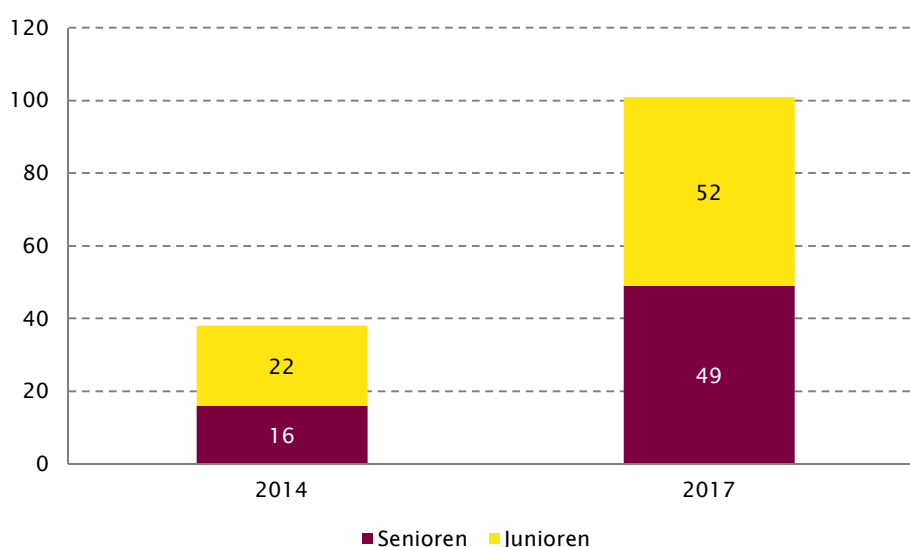
	Aantal teams	Aantal normteams	Aanbod	Behoefte	Uitkomst
Honkbalveld	3	5,0	1	1 (0,63)	Conform behoefte
Softbalveld	5 ^A	6,5	1	1 (0,65)	Conform behoefte

^A Dit betreffen honkbalteams die niet op een *volwaardig* honkbalveld kunnen spelen, maar wel op een softbalveld.

Toekomst

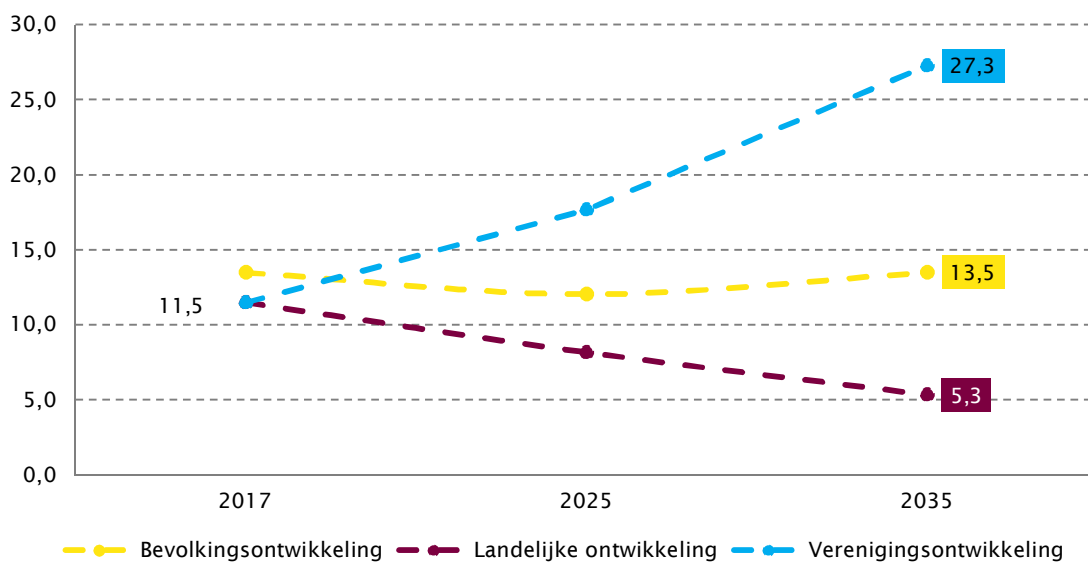
De Hazenkamp is in drie jaar tijd gegroeid van 38 leden naar meer dan 100 leden (figuur 4.2). De groei heeft zowel plaatsgevonden bij de senioren als bij de junioren. De senioren bestaan uit uitsluitend mannen, waar bij de junioren enkele meisjes staan ingeschreven. De vereniging heeft een stedelijke uitstraling en kan de komende jaren wellicht profiteren van de bevolkingsgroei in Nijmegen.

Figuur 4.2 Ledenontwikkeling honk- en softbalvereniging De Hazenkamp, naar leeftijdscategorie, 2014-2017

De verwachting is dat het aantal (norm)teams van De Hazenkamp in de toekomst hoger zal zijn dan in het seizoen 2016/17 (figuur 4.3). De recente landelijke terugloop in het aantal honk- en softballeden heeft niet bij De Hazenkamp plaatsgevonden, waar de vereniging een sterke groei heeft meegemaakt. De groei zal door de verwachte bevolkingsontwikkeling doorzetten. Als de vereniging zich aan de bovenkant van de bandbreedte ontwikkelt, zal de vereniging in 2035 niet voldoende hebben aan de huidige veldcapaciteit voor honk- en softbal op Staddijk-Noord.

Figuur 4.3 Bandbreedte toekomstig aantal normteams honk- en softbalvereniging De Hazenkamp, 2025 en 2035

4.4 Korfbal

Verenigingsniveau

In de gemeente Nijmegen zijn drie korfbalverenigingen gevestigd. Noviomagum heeft haar thuisbasis op sportpark D'Almarasweg-Zuid, waar het een (met zand ingestrooid) kunstgrasveld van hockeyvereniging NMHC huurt; Keizer Karel speelt op sportpark Staddijk-Noord met een natuurgrasveld van 9.900 vierkante meter en De Hazenkamp heeft op sportpark Lindenholt een natuurgrasveld van 6.600 vierkante meter tot haar beschikking. Noviomagum is de vereniging met het meeste aantal teams (dertien). De Hazenkamp heeft slechts drie teams (tabel 4.4). In bijlage 7 is een overzicht van het aantal teams per (leeftijds)categorie per vereniging opgenomen.

Ondanks dat kunstgras in de korfbalsport de standaard is geworden, spelen Keizer Karel en De Hazenkamp nog op natuurgras. Omdat de bespeling van een korfbalveld zeer intensief is, met name rond de korven, is al snel een natuurgrasveld met een groot oppervlakte nodig. De planningsnorm bedraagt per acht normteams een natuurgrasveld van 68 bij 44 meter (+/- 3.000 vierkante meter).

Noviomagum heeft behoefte aan twee kunstgraspeelvelden, die op het veld van NMHC kunnen worden uitgelijnd. Keizer Karel en De Hazenkamp hebben beide behoefte aan een natuurgrasveld van ongeveer 3.000 vierkante meter (of één kunstgraspeelveld), waar zij beiden de beschikking hebben over een groter natuurgrasveld.

Tabel 4.4 Vraag-aanbodanalyse korfbalverenigingen gemeente Nijmegen, 2016/2017

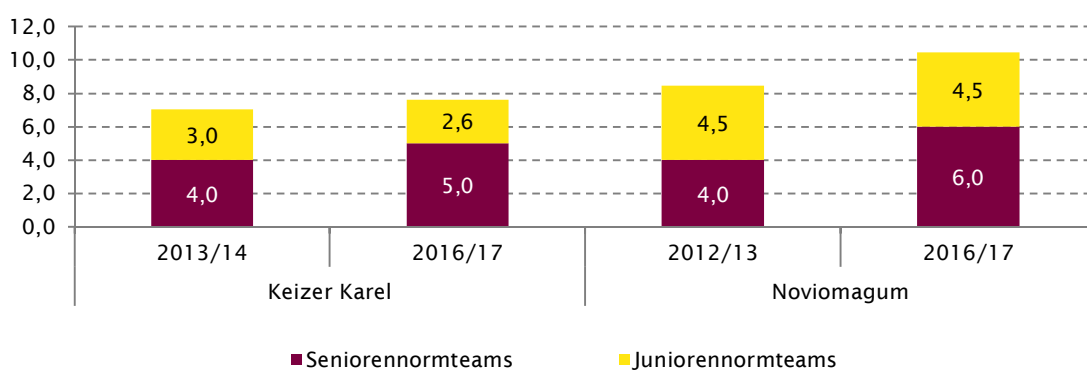
Stadsdeel	Sportpark	Vereniging		
Midden	D'Almarasweg Zuid	Noviomagum	Veldaanbod	Twee kunstgrasspeelvelden ^A
			Teams	Zaterdag: 13 teams; 10,5 normteams
			Veldbehoefte	Natuurgrasveld van 6.000 m² of twee kunstgrasspeelvelden
			Resultaat	Conform behoefte
Dukenburg	Staddijk Noord	Keizer Karel	Veldaanbod	Natuurgrasveld van 9.900 m²
			Teams	Zaterdag: 7 teams; 6,6 normteams Zondag: 1 teams; 1,0 normteams
			Veldbehoefte	Natuurgrasveld van 3.000 m² of twee kunstgraspeelvelden
			Resultaat	Capaciteitsoverschot
Lindenholt	Lindenholt	De Hazenkamp	Veldaanbod	Natuurgrasveld van 6.600 m²
			Teams	Zaterdag: 2 teams; 1,6 normteams Zondag: 1 teams; 1,0 normteams
			Veldbehoefte	Natuurgrasveld van 3.000 m² of één kunstgraspeelveld
			Resultaat	Capaciteitsoverschot
Gemeente Nijmegen			Teams	Zaterdag: 18 teams; 14,7 normteams Zondag: 6 teams; 6,0 normteams
			Veldbehoefte	Natuurgrasveld van 9.000 m² of twee kunstgraspeelvelden

^a Noviomagum huurt een hockeyveld op sportpark D'Almarasweg-Zuid van NMHC (particulier) waar twee korfbalvelden kunnen worden uitgelijnd.

Toekomst

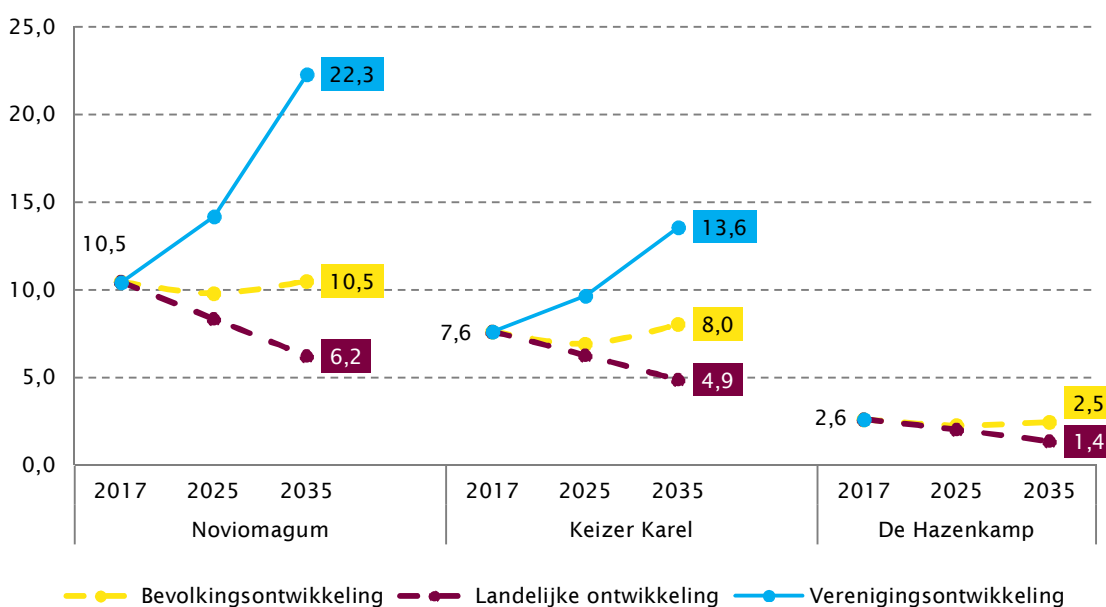
Keizer Karel en Noviomagum hebben beide in het seizoen 2016/17 meer (norm)teams dan een aantal seizoenen geleden (figuur 4.4). De groei heeft uitsluitend plaatsgevonden bij de senioren, waar het aantal juniorenteams bij Noviomagum gelijk is gebleven en bij Keizer Karel is afgenomen. De verwachting is dat beide verenigingen in de toekomst meer (norm)teams zullen hebben (figuur 4.5). De daaruit volgende veldbehoefte blijft echter gelijk. De recente ontwikkeling van De Hazenkamp is niet bekend. De verwachting is, gelet op het huidige teamaantal en de bevolkingsprognoses van Nijmegen Lindenholt, dat de vereniging relatief klein zal blijven.

Figuur 4.4 Recente normteamontwikkeling Nijmeegse korfbalvereniging, naar leeftijdscategorie

Noot: het betreft hier uitsluitend de weekendteams

Figuur 4.5 Bandbreedte toekomstig aantal normteams korfbalverenigingen gemeente Nijmegen, 2025 en 2035

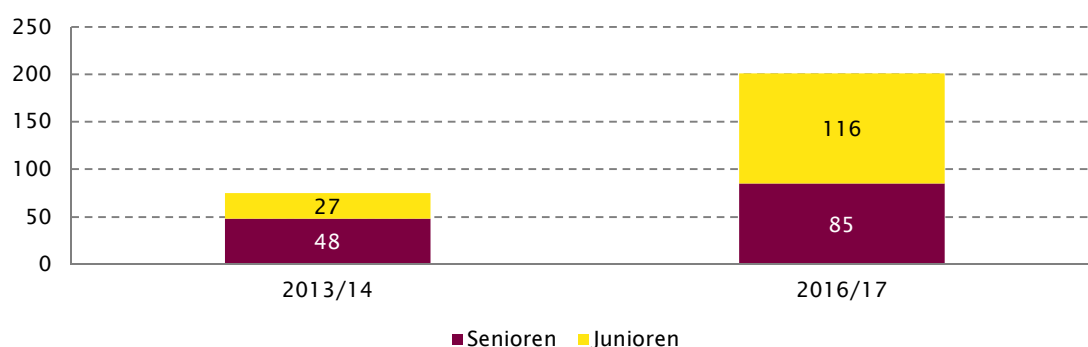
4.5 Rugby

The Wasps is de enige rugbyvereniging die in de gemeente Nijmegen actief is. De vereniging heeft haar thuisbasis op sportpark Staddijk-Noord, waar één rugbyveld en één trainingsveld liggen. De vereniging telt in het seizoen 2016/17 tien teams. Deze teams komen overeen met 9,5 normteams, waar 5,5 normteams per veld door de rugbybond wordt aangehouden⁸. Het huidige veld is daardoor onvoldoende.

Toekomst

The Wasps hebben sinds het seizoen 2013/14 een sterke groei meegemaakt met meer dan een verdubbeling van het ledenbestand (figuur 4.6). De groei heeft in elke categorie plaatsgevonden, maar met name het aantal junioren is gestegen. De vereniging verwacht zelf in het seizoen 2019/20 boven de 300 leden uit te komen. De verwachte stijging zal met name bij de jeugd plaatsvinden.

Figuur 4.6 Ledenontwikkeling rugbyvereniging The Wasps, naar leeftijdscategorie, 2013/14–2016/17

Gelet op de verwachte bevolkingsontwikkeling van Nijmegen, de recente landelijke ontwikkeling bij de rugbybond en de recente ontwikkeling van The Wasps, zal het aantal (norm)teams in 2025 en 2035 hoger zijn.

⁸ Voor de rugbysport zijn er geen officiële planningsnormen vastgesteld door VNG, de rugbybond en koepelorganisatie NOC*NSF.

4.6 Tennis

In de gemeente Nijmegen zijn veertien tennisverenigingen te vinden. Ruim 4.500 leden spelen 76 tennisbanen. De meeste tennisverenigingen hebben een baanoverschot. Gemeentebreed is er een overschot van 25 tennisbanen (tabel 4.5). Alle tennisbanen zijn geprivatiseerd en niet in eigendom van de gemeente Nijmegen.

Tabel 4.5 Baanbehoefte Nijmeegse tennisverenigingen, 2016/17

Verenigingsinformatie						
Stadsdeel	Sportpark	Vereniging	Aantal leden	Aantal banen	Baanbehoefte	Overschot(+) / tekort(-)
Oost	Mariënbosch	T.C. Nijmegen-Quick	749	8	9 (8,3)	-1
	Tennispark Avanti	Avanti '55	388	5	5 (4,3)	-
	Tennispark The Insiders	The Insiders	75	2	1 (0,8)	+1
	<i>Subtotaal</i>		1212	15	14 (13,5)	+1
Nieuw-West	De Schoonhorst I	Tachys	554	6	7 (6,2)	-
	De Dennen	TV Quick 1888	35	2	1 (0,4)	+1
	<i>Subtotaal</i>		589	8	7 (6,5)	+1
Midden	D'Almarasweg Noord	Rapiditas	770	12	9 (8,6)	+3
	Vossendijk	SV Hatert	75	3	1 (0,8)	+2
	Tennispark Swift	T.C. Swift	120	2	2 (1,3)	-
	<i>Subtotaal</i>		965	17	11 (10,7)	+6
Zuid	Brakkenstein	T.V. Brakkenstein ^A	93	4	1 (1,0)	+3
Dukenburg	Staddijk-Noord	TV Dukenburg Smash	350	7	4 (3,9)	+3
Lindholt	Lindholt	T.V. Lindenholt	380	^B 10	4 (4,2)	+6
Noord	Vossenpels	L.L.T.V. ^A	742	10	8 (8,2)	+2
	Tennispark TV Lentseveld	TV Lentseveld	62	1	1 (0,7)	-
	<i>Subtotaal</i>		804	11	9 (8,9)	+2
De Kluis	De Kluis	Union Lawn Tennis ^A	165	5	2 (1,8)	+3
<i>Gemeente Nijmegen Totaal</i>			4.585	77	51 (51,0)	+25

^A De ledenaantallen zijn niet door de verenigingen geverifieerd.

^B Waarvan drie zonder verlichting.

Toelichting: de behoeftebepaling per stadsdeel (subtotalen) is de minimale behoefte per stadsdeel. Hier wordt uitgegaan van een optimale samenwerking tussen de verenigingen in het stadsdeel als ware er maar één vereniging per stadsdeel actief is. Het is dus niet de gesommeerde behoefte van de in het stadsdeel liggende verenigingen.

Toekomst

Sinds het seizoen 2011/12 hebben Nijmeegse tennisverenigingen in totaal ruim 1.000 leden verloren. Alleen L.L.T.V. heeft een stabiel ledenaantal weten te houden. De verwachting is dat de ledendaling zich bij de meeste tennisverenigingen voort zal zetten, waardoor in de toekomst een lagere baanbehoefte zal ontstaan (tabel 4.6). Gegeven het huidige overschot aan tennisbanen en de vele verschillende tennisparken, ontstaan in de toekomst wellicht mogelijkheden om het aantal tennisparken terug te brengen en het aanbod van tennisbanen in aantal meer in lijn te brengen met de behoefte van de bevolking.

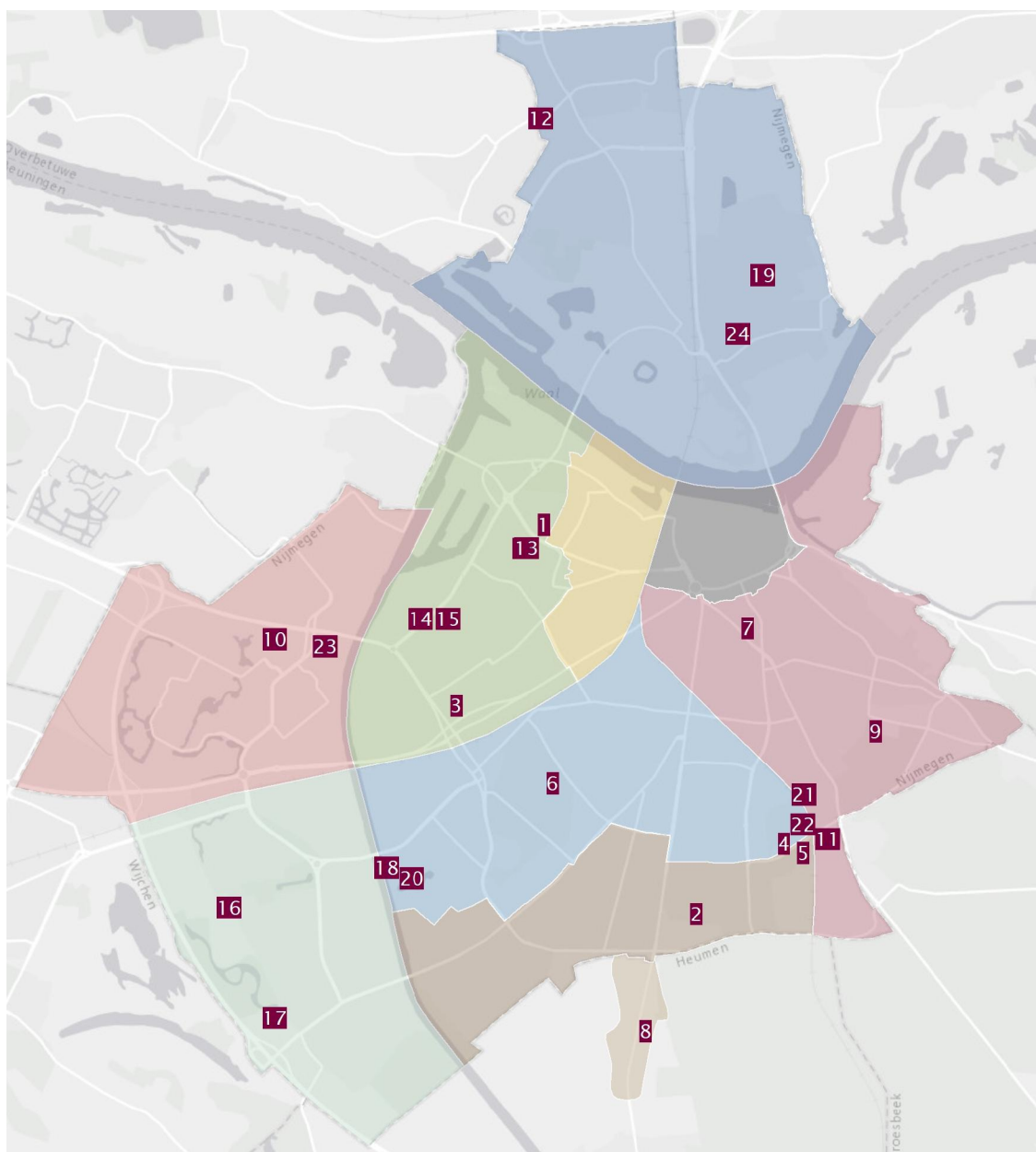
Tabel 4.6 Toekomstige baanbehoefte Nijmeegse tennisverenigingen, 2025 en 2035

Verenigingsinformatie			Baanbehoefte		
Stadsdeel	Sportpark	Vereniging	2016/17	2025	2035
Oost	Mariënbosch	T.C. Nijmegen-Quick	9	7 - 8	5 - 9
	Tennispark Avanti	Avanti '55	5	4 - 4	3 - 5
	Tennispark The Insiders	The Insiders	1	1 - 1	1 - 1
Nieuw-West	De Schoonhorst I	Tachys	6	5 - 6	4 - 7
	De Dennen	TV Quick 1888	1	0 - 1	0 - 1
Midden	D'Almarasweg Noord	Rapiditas	9	6 - 9	4 - 9
	Vossendijk	SV Hatert	1	0 - 1	0 - 1
	Tennispark Swift	T.C. Swift	2	1 - 2	1 - 2
Zuid	Brakkenstein	T.V. Brakkenstein	1	1 - 1	0 - 1
Dukenburg	Stadlijk-Noord	TV Dukenburg Smash	4	3 - 4	1 - 4
Lindholt	Lindholt	T.V. Lindholt	4	3 - 4	2 - 5
Noord	Vossenpels	L.L.T.V.	8	7 - 15	5 - 16
	Tennispark TV Lentseveld	TV Lentseveld	1	1 - 2	1 - 2
De Kluis	De Kluis	Union Lawn Tennis	2	1 - 3	1 - 3

5. Ruimtelijke configuratie buitensportparken

In dit hoofdstuk wordt per gemeentelijk sportpark gekeken naar de huidige en toekomstige ruimtebehoefte per sporttak, zoals berekend in hoofdstuk 3 en 4. Waar van toepassing, wordt het nevengebruik van de sportparken meegenomen om een zo compleet mogelijk beeld van het totale gebruik van de gemeentelijke sportparken in beeld te krijgen. Op de sportparken waar tekorten zijn geconstateerd of in de toekomst worden verwacht, worden mogelijke oplossingsrichtingen aangedragen.

Kaart 5.1 Sportparken gemeente Nijmegen, 2017

- 1) De Biezen 2) Brakkenstein 3) De Dennen 4) D'Almarasweg-Noord 5) D'Almarasweg-Zuid 6) De Eendracht 7) Fagelstraat
8) De Kluis 9) Kwakkenberg 10) Lindenholt 11) Mariënbosch 12) Nieuw Balveren 13) Oscar Carré 14) Schoonhorst I
15) Schoonhorst II 16) Staddijk-Noord 17) Staddijk-Zuid 18) Vossendijk 19) Vossenpels 20) Winkelsteeg
21) Tennispark Avanti/The Insiders 22) Tennispark TC Swift 23) Tennispark TV Lindenholt 24) Tennispark TV Lentseveld

De Biezen

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark De Biezen bestaat uit 2,5 natuurgras(voetbal)veld en één braakliggend grasveld (met een oppervlakte van een voetbalveld). Na de opheffing van voetbalvereniging VV SCH is er geen buitensportvereniging meer op het sportpark actief.

Nevenactiviteiten

De Biezen wordt veelvuldig voor het bewegingsonderwijs van Nijmeegse scholen gebruikt.

Perspectief

Gelet op de geconstateerde tekorten bij diverse sporttakken in de gemeente Nijmegen, is het raadzaam om sportpark De Biezen voor de sport te behouden. Door het verplaatsen van één of meerdere sportverenigingen van andere sportparken naar De Biezen, ontstaat op deze sportparken ruimte om knelpunten bij andere verenigingen weg te nemen.

Brakkenstein

Ruimtebehoefte

Op sportpark Brakkenstein zijn voetbalvereniging RKS V Brakkenstein, tennisvereniging TV Brakkenstein en diverse atletiekverenigingen actief. De aanwezige voetbalvelden bieden onvoldoende wedstrijdcapaciteit voor RKS V Brakkenstein. Ook de trainingscapaciteit is aan de kleine kant voor een vereniging met 40 teams (27,4 normteams). Wanneer de recente teamontwikkeling van de vereniging wordt doorgezet, zal de veldbehoefte (en hiermee het veldtekort) oplopen. Het verzorgingsgebied van de vereniging (Nijmegen-Zuid) zal in de toekomst echter niet groter worden.

TV Brakkenstein is een relatief kleine tennisvereniging met nog geen honderd leden. De vereniging beschikt over vier (geprivatiseerde) tennisbanen, waar normatief één baan voldoende ruimte biedt. Gelet op de recente landelijke tennisonwikkeling, de recente verenigingsontwikkeling en de bevolkingsprognoses van Nijmegen-Zuid, zal het aantal leden in de toekomst niet aanzienlijk hoger zijn.

De atletiekaccommodatie wordt door de diverse atletiekverenigingen volledig benut. Gelet op de gemeentebrede functie die de atletiekaccommodatie heeft, is de verwachting dat het aantal leden van de atletiekverenigingen zal toenemen, waardoor de accommodatie in de toekomst intensiever wordt belast.

Tabel 5.1 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Brakkenstein

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 1,5 ^A		Natuurgrasvelden: 1		
		2016/17	2025	2035
RKSV Brakkenstein	Wedstrijdveldbehoefte	3	3 - 5	3 - 9
	Indicatietrainingsuren	1.510	1.390 - 2.420	1.540 - 4.160
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 4 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
TV Brakkenstein	Baanbehoefte	1	1 - 1	0 - 1
Atletiek				
400-meterbaan en een middenruimte met voorzieningen voor kogelstoten, discuswerpen en diverse springnummers				
		2016/17	2025	2035
Atletiekverenigingen	Aantal leden	+1.850	-	-

^AHet halve veld betreft een pupillenveld.

Nevenactiviteiten

LOB '94, een *dynamic* tennisvereniging, is in de zomer actief op de banen gelegen naast de atletiekbaan.

Perspectief

Op en nabij sportpark Brakkenstein is geen ruimte om het sportpark ruimtelijk gezien uit te breiden. Het natuurgrasvoetbalveld van RKSV Brakkenstein kan in een kunstgrasveld worden omgezet. De trainingscapaciteit voor RKSV Brakkenstein wordt op deze wijze uitgebreid. Het wedstrijdveldektort wordt hiermee echter niet opgelost en biedt de vereniging geen mogelijkheden om door te groeien. Gelet op het geringe ruimtegebruik van TV Brakkenstein, ontstaat bij het verplaatsen van de tennisvereniging nauwelijks ruimte. Ook het verplaatsen van de atletiekaccommodatie is geen reële optie gelet op het hoge kwaliteitsniveau van de accommodatie.

De Dennen

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark De Dennen bestaat uit twee tennisbanen, één kunstgrasvoetbalveld en 2,5 natuurgrasvoetbalveld. De banen en velden zijn geprivatiseerd. VV Quick 1888 heeft voldoende aan het huidige voetbalveldaanbod. Gelet op de recente (sterke) groei van de vereniging, is de kans aanwezig dat de vereniging behoefte zal hebben aan meer veldcapaciteit. TV Quick 1888 is een kleine vereniging met 35 leden. Het aanbod van twee tennisbanen is, nu en in de toekomst, ruim voldoende voor de vereniging.

Tabel 5.2 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark De Dennen

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 1 (geprivatiseerd)		Natuurgrasvelden: 2,5 (geprivatiseerd)		
		2016/17	2025	2035
VV Quick 1888	Wedstrijdveldbehoefte	3	2 - 6	3 - 13
	Indicatietrainingsuren	940	880 - 2.070	970 - 4.690
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 2 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
TV Quick 1888	Baanbehoefte	1	0 - 1	0 - 1

Nevenactiviteiten

In de zomer worden de voetbalvelden gebruikt door de cricketafdeling van Quick 1888 (circa 50 leden). Daarnaast worden de velden het hele jaar benut voor (school)toernooien. ROC Nijmegen en Brandweer Nijmegen zijn vaste gebruikers van de velden.

Perspectief

De tennisbanen van TV Quick 1888 liggen dusdanig dat één van de natuurgrasvelden (half veld) niet aan de officiële afmetingen voldoet. Indien de tennisbanen worden verplaatst, kan het huidige halve veld in een volwaardig veld worden omgezet. Daarnaast kunnen de natuurgrasvelden van VV Quick 1888 omgezet worden in kunstgras, zodat de velden voor wedstrijden en trainingen kunnen worden gebruikt.

D'Almarasweg-Noord

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark D'Almarasweg-Noord bestaat uit één natuurgrasvoetbalveld, een natuurgras(voetbal)trainingsveld van 3.800 vierkante meter (half veld) en twaalf (geprivatiseerde) tennisbanen. Voetbalvereniging Kolping-Dynamo beschikt niet over een volwaardig veld dat zij uitsluitend voor trainingen kunnen gebruiken. De verwachting is dat de vereniging geen significante groei zal meemaken, waardoor de ruimtebehoefte gelijk zal blijven. Tennisvereniging Rapiditas heeft behoefte aan negen tennisbanen, tegenover een aanbod van negen banen. De verwachting is dat de vereniging, net als Kolping-Dynamo, geen groei tegemoet gaat.

Tabel 5.3 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark D'Almarasweg-Noord

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 1,5		
		2016/17	2025	2035
Kolping Dynamo	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingsuren	390	360 - 440	370 - 530
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 12 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
Rapiditas	Baanbehoefte	9	6-9	4 - 9

Nevenactiviteiten

Scouting Brakkenstein maakt gebruik van sportpark D'Almarasweg-Noord.

Perspectief

Kolping Dynamo is een relatief kleine voetbalvereniging. Er kan worden gedacht aan het sturen op een verhuizing van de vereniging naar een ander sportpark. De vrijgekomen ruimte kan worden benut om hockeyvelden te creëren om het veldtekort van hockeyvereniging NMHC op sportpark D'Almarasweg-Zuid op te lossen. Een andere optie is om het gebruik op het sportpark te intensiveren door korfbalvereniging Noviomagum (nu actief op sportpark D'Almarasweg-Zuid) hier te huisvesten. Zodoende wordt de veldcapaciteit van NMHC vergroot.

D'Almarasweg-Zuid

Ruimtebehoefte

Op sportpark D'Almarasweg-Zuid zijn hockeyvereniging NMHC en korfbalvereniging Noviomagum actief. Beide verenigingen maken gebruik van de vijf (geprivatiseerde) hockeyvelden van NMHC. De aanwezige hockeyvelden bieden NMHC onvoldoende capaciteit voor haar teams, deels door het gezamenlijk gebruik van één veld met Noviomagum. De verwachting is dat de vereniging verder zal groeien en een nog grotere veldbehoefte zal hebben.

Noviomagum heeft voldoende aan twee kunstgrasspeelvelden, nu en in de nabije toekomst, die (ruimschoots) op een hockeyveld kunnen worden uitgelijnd.

Tabel 5.4 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark D'Almaresweg-Zuid

Hockey				
Hockeyvelden: 5 (geprivatiseerd)				
		2016/17	2025	2035
NMHC	Veldbehoefte	7	7 - 8	7 - 9
Korfbal				
Korfbalvelden: -				
		2016/17	2025	2035
Noviomagum	Veldbehoefte (kunstgrasspeelvelden)	2	2	2 - 3

Nevenactiviteiten

Hockeyvereniging NMHC heeft naast de competitieteams nog eens tien benjaminteamen. Op de hockeyvelden huisvest tevens een regionale trainingsacademie en vinden trimhockey, bedrijfscompetities en looptrainingen plaats. Daarnaast maken onderwijsinstellingen structureel gebruik van de velden.

Perspectief

Aan de zuidkant van sportpark D'Almarasweg-Zuid is ruimte voor een zesde hockeyveld, en een bestemmingsplan dat hierin voorziet. Het gedeelde gebruik van de velden voor NMHC en Noviomagum zorgt voor knelpunten. Gekeken kan worden of Noviomagum aan de overkant (D'Almaresweg-Noord of elders) kan worden geacommodeerd, zodat NMHC volledig over vijf (of zes) hockeyvelden kan beschikken.

De Eendracht**Ruimtebehoefte**

Het aanbod op sportpark De Eendracht bestaat uit één natuur- en één kunstgrasvoetbalveld. Beide velden zijn geprivatiseerd. NEC Amateurs maakt gebruik van het sportpark. De vereniging heeft meer dan voldoende aan het bestaande veldaanbod.

Tabel 5.5 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark De Eendracht

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 1		Natuurgrasvelden: 1		
		2016/17	2025	2035
NEC Amateurs	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingen	220	200 - 250	210 - 300

Nevenactiviteiten

-

Perspectief

De velden waarvan NEC Amateurs gebruikmaakt zijn onderdeel van het sportpark van exploitant De Goffert.

Fagelstraat

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Fagelstraat bestaat uit één natuurgrasveld, één asfaltbasketbalveld, één spring- en kogelstootbak en één jeu de boulesbaan. Op het sportpark is geen buitensportvereniging gehuisvest.

Nevenactiviteiten

Sportpark Fagelstraat wordt veelvuldig voor het bewegingsonderwijs van Nijmeegse scholen gebruikt. De aanwezige faciliteiten worden door de wijkbewoners gebruikt als openbare ruimte. Het sportpark wordt tijdens evenementen (Zevenheuvelenloop en de Nijmeegse Vierdaagse) als evenemententerrein gebruikt.

Perspectief

Sportpark Fagelstraat is dusdanig klein dat er weinig mogelijkheden bestaan voor het huisvesten van een buitensportvereniging.

De Kluis

Ruimtebehoefte

Op sportpark De Kluis zijn voetbalvereniging VV Union, tennisvereniging Union Lawn Tennis en hockeyvereniging RKHV Union actief. VV Union heeft voldoende aan het bestaande veldaanbod. De trainingscapaciteit is aan de kleine kant, wanneer de natuurgrasvelden uitsluitend voor wedstrijden gebruikt kunnen worden. De verwachting is dat de veldbehoefte nagenoeg gelijk zal blijven.

Union Lawn tennis beschikt over vijf (geprivatiseerde) tennisbanen, waar de vereniging een normatieve behoefte van twee banen heeft. De verwachting is dat de baanbehoefte in de toekomst op een gelijk niveau zal zijn.

RKHV Union heeft met haar huidige vier (geprivatiseerde) hockeyvelden onvoldoende capaciteit voor haar teams. Mogelijk zal de ledenontwikkeling leiden tot een behoefte aan een zevende veld, waar nu een behoefte van zes velden bestaat.

Tabel 5.6 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark De Kluis

Voetbal					
Kunstgrasvelden: 1,5 ^A			Natuurgrasvelden: 3		
			2016/17	2025	2035
Union voetbal	Wedstrijdveldbehoefte		4	4 - 4	4 - 5
	Indicatietrainingsuren		1.460	1.350 - 1.460	1.280 - 1.510
Tennis					
Verlichte tennisbanen: 5 (geprivatiseerd)			Onverlichte tennisbanen: -		
			2016/17	2025	2035
Union tennis	Baanbehoefte		2	1 - 3	1 - 3
Hockey					
Hockeyvelden: 4 (geprivatiseerd)					
			2016/17	2025	2035
Union hockey	Veldbehoefte		6	6	6 - 7

^AHet halve veld betreft een pupillenveld.

Nevenactiviteiten

Naast de bij de KNVB ingeschreven teams, heeft VV Union diverse teams die wekelijks op de velden spelen. In de winter wordt aan een loopgroep ruimte geboden. Sinds 2001 ontvangt De Kluis een MYSA-groep (kinderen uit sloppenwijken in Nairobi, Kenia) in het kader van ontwikkelingssamenwerking via de stichting "Union friends for MYSA". Tijdens de intocht van de Vierdaagse wordt het park opengesteld voor groepen van o.a. internationale politiekorpsen, douane, de belastingdienst en muziekkorpsen. De asielzoekers van AZV Heumensoord is acht keer per week de mogelijkheid aangeboden om te voetballen. Union verzorgde het aanbod en de kleding voor de spelers. Naast de bij de KNHB ingeschreven teams heeft Union hockey nog twee funkeyteams (jeugd).

Perspectief

Op en nabij sportpark De Kluis is geen ruimte om het sportpark ruimtelijk gezien uit te breiden. Wel kunnen de natuurgrasvelden van VV Union in kunstgras worden omgezet, waardoor er meer trainingscapaciteit voor de vereniging ontstaat.

Kwakkenberg

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Kwakkenberg bestaat uit één kunstgrasvoetbalveld, één natuurgrasvoetbalveld, één wetra-voetbalveld en één natuurgrastrainingsveld van 2.500 vierkante meter (half veld). VV Trekvogels heeft hiermee een tekort aan twee wedstrijdelden en ook de trainingscapaciteit is te klein. De verwachting is dat de veldbehoefte van de vereniging groter wordt, en hiermee ook het veldtekort.

Tabel 5.7 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Kwakkenberg

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 1		wetra-velden: 1		Natuurgrasvelden: 1,5
		2016/17	2025	2035
VV Trekvogels	Wedstrijdveldebehoefte	5	5 - 6	5 - 9
	Indicatie trainingen	2.050	1.940 - 2.450	2.100 - 3.110

Nevenactiviteiten

Sportpark Kwakkenberg wordt intensief gebruikt voor het bewegingsonderwijs van Nijmeegse scholen.

Perspectief

Op en nabij sportpark Kwakkenberg is geen ruimte om het sportpark ruimtelijk gezien uit te breiden. Wel kunnen de natuurgrasvelden omgezet worden in kunstgras, waardoor voor de vereniging meer trainingscapaciteit ontstaat.

Lindenholt

Ruimtebehoefte

Op sportpark Lindenholt zijn voetbalvereniging VV SCE en korfbalvereniging De Hazenkamp actief. VV SCE heeft met het huidige veldaanbod voldoende ruimte, nu en in de toekomst. De Hazenkamp is een kleine korfbalvereniging, die behoefte heeft aan slechts één kunstgrasveld of een natuurgrasveld van 3.000 vierkante meter. De vereniging heeft nu de beschikking over een natuurgrasveld van 6.600 vierkante meter en heeft zodoende een groot capaciteitsoverschot. Net buiten het sportpark ligt het tennispark van TV Lindenholt. De tennisvereniging beschikt over tien tennisbanen, waar het een behoefte heeft van vier banen.

Tabel 5.8 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Lindenholt

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 2,5 ^A		Natuurgrasvelden: 1,5 ^A		
		2016/17	2025	2035
VV SCE	Wedstrijdveldbehoefte	4	3 - 4	4 - 4
	Indicatie trainingsuren	1.300	1.140 – 1.330	1.220 – 1.380
Korfbal				
Natuurgrasveld van 6.600 vierkante meter				
		2016/17	2025	2035
De Hazenkamp	Veldbehoefte (kunstgrasspeelveld)	1	1	1
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 7 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: 3 (geprivatiseerd)		
		2016/17	2025	2035
TV Lindenholt	Baanbehoefte	4	3 – 4	2 - 5

^AHet halve veld betreft een pupillenveld.

Nevenactiviteiten

Op Lindenholt ligt een paintballcentrum. Op de voetbalvelden worden diverse voetbaltoernooien en sportdagen (voor scholen) georganiseerd. De velden worden op dagelijkse basis gebruikt voor bewegingsonderwijs. TV Lindenholt organiseert meerdere wijkactiviteiten in de middag. Daarnaast maakt het Mondial College meerdere keren per jaar gebruik van de banen om de leerlingen te laten kennismaken met tennis.

Perspectief

De Hazenkamp heeft een groot capaciteitsoverschot op sportpark Lindenholt. Het overschot biedt voldoende ruimte voor korfbalvereniging Keizer Karel, zodat beide verenigingen geacommodeerd worden op sportpark Lindenholt.

Mariënbosch

Ruimtebehoefte

Op sportpark Mariënbosch zijn voetbalvereniging Orion en tennisvereniging TC Nijmegen Quick actief. Orion heeft een tekort van 2,5 wedstrijdvelden. Daarnaast is er onvoldoende trainingscapaciteit aanwezig. De verwachting is dat de veldbehoefte gelijk zal blijven. Wanneer de recente verenigingsontwikkeling stand houdt, zal de behoefte hoger zijn.

TC Nijmegen Quick beschikt over acht (geprivatiseerde) tennisbanen. De vereniging is de enige tennisvereniging in Nijmegen met een normatief baantekort. De verwachting is dat de baandruk (aantal leden per baan) zal afnemen, maar een baantekort zal waarschijnlijk blijven bestaan.

Tabel 5.9 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Mariënbosch

Voetbal					
Kunstgrasvelden: 2,5 ^a			Natuurgrasvelden: 2		
			2016/17	2025	2035
Orion	Wedstrijdvldebefte		7	7 - 8	7 - 9
	Indicatie trainingsuren		2.810	2.650 - 3250	2.920 - 3.750
Tennis					
Verlichte tennisbanen: 8 (geprivatiseerd)			Onverlichte tennisbanen: -		
			2016/17	2025	2035
TC Nijmegen Quick	Baanbehoefte		9	7 - 8	5 - 9

^aHet halve veld betreft een pupillenveld.

Nevenactiviteiten

Sportpark Mariënbosch wordt veelvuldig voor het bewegingsonderwijs van Nijmeegse scholen gebruikt.

Perspectief

Op en nabij sportpark Mariënbosch is geen ruimte om het sportpark ruimtelijk gezien uit te breiden. Wel kunnen de natuurgrasvelden omgezet worden in kunstgras, waardoor voor Orion meer trainingscapaciteit ontstaat.

Nieuw Balveren

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Nieuw Balveren bestaat uit twee kunstgrasvoetbalvelden en twee natuurgrasvoetbalvelden. Voetbalvereniging OSC heeft zowel een tekort aan wedstrijdcapaciteit (één veld) en trainingscapaciteit (half veld). Gelet op de recente verenigingsontwikkeling en de verwachte bevolkingsgroei in Nijmegen Noord zal de behoefte, en hiermee het veldtekort, oplopen.

Tabel 5.10 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Nieuw Balveren

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 2		Natuurgrasvelden: 2		
		2016/17	2025	2035
OSC	Wedstrijdveldbehoefte	5	5 - 10	5 - 17
	Indicatie trainingsuren	1.990	1.990 - 3.500	2.000 - 5.910

Nevenactiviteiten

-

Perspectief

Ruimtelijk gezien is bij sportpark Nieuw Balveren voldoende ruimte aanwezig om een vijfde voetbalveld aan te leggen. Gelet op de verwachte groei van de vereniging, en het huidige tekort, zal dit veld nodig zijn.

Oscar Carré

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Oscar Carré bestaat uit één kunstgrasvoetbalveld, één natuurgrasvoetbalveld en één natuurgraspupillenvoetbalveld. SV Nijmegen heeft voldoende aan deze capaciteit, nu en in de toekomst.

Tabel 5.11 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Oscar Carré

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 1		Natuurgrasvelden: 1,5 [^]		
		2016/17	2025	2035
SV Nijmegen	Wedstrijdveldbehoefte	2	1 - 2	1 - 2
	Indicatie trainingsuren	690	450 - 760	310 - 860

[^]Het halve veld betreft een pupillenveld.

Nevenactiviteiten

-

Perspectief

Op en nabij sportpark Oscar Carré is geen ruimte om het sportpark ruimtelijk gezien uit te breiden. Wel kunnen de natuurgrasvelden omgezet worden in kunstgras, waardoor voor SV Nijmegen meer wedstrijd- en trainingscapaciteit ontstaat.

Schoonhorst I

Ruimtebehoefte

Op sportpark Schoonhorst I zijn voetbalvereniging SV Blauw-Wit en tennisvereniging Tachys actief. SV Blauw-Wit heeft voldoende aan de aanwezige voetbalcapaciteit. In de toekomst bestaat de kans dat de vereniging één wedstrijdveld meer nodig heeft. Tennisvereniging Tachys beschikt over het aantal banen conform de behoefte, nu en in de toekomst.

Tabel 5.12 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Schoonhorst I

Voetbal					
Kunstgrasvelden: 2			Natuurgrasvelden: 1		
			2016/17	2025	2035
SV Blauw-Wit	Wedstrijdveldbehoefte		3	3 - 4	3 - 4
	Indicatie trainingsuren		1.520	1.160 - 1.610	1.270 - 1.720
Tennis					
Verlichte tennisbanen: 6 (geprivatiseerd)			Onverlichte tennisbanen: -		
			2016/17	2025	2035
Tachys	Baanbehoefte		6	5 - 6	4 - 7

Nevenactiviteiten

-

Perspectief

Op basis van de geconstateerde ruimtebehoeftes zijn op sportpark Schoonhorst I geen aanpassingen nodig in het aanbod.

Schoonhorst II

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Schoonhorst II bestaat uit één natuurgrasvoetbalveld. VV Krayenhoff beschikt niet over een veld dat uitsluitend voor wedstrijden kan worden gebruikt, gezien het ene veld voor zowel de wedstrijden als trainingen moet worden gebruikt. De veldbehoefte (één wedstrijdveld en één trainingsveld) blijft waarschijnlijk in de toekomst in stand.

Tabel 5.13 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Schoonhorst II

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 1		
		2016/17	2025	2035
VV Krayenhoff	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingsuren	330	300 - 410	320 - 520

Nevenactiviteiten

-

Perspectief

Het natuurgrasveld kan worden omgezet in een kunstgrasveld, waarmee VV Krayenhoff beschikt over een veld dat gebruikt kan worden voor wedstrijden en trainingen.

Stadlijk-Noord**Ruimtebehoefte**

Het aanbod op sportpark Staddijk-Noord bestaat uit zeven (geprivatiseerde) tennisbanen, een natuurgrasrugbyveld, een natuurgrasrugbyoefenveld, een honkbalveld, een softbalveld, een honkbalveldoefenveld, drie natuurgrasvoetbalvelden, één natuurgrasvoetbaltrainingsveld van 5.600 vierkante meter (half veld) en een natuurgrasveld van 9.900 vierkante meter voor het uitlijnen van korfbalvelden.

TV Dukenburg heeft een normatieve behoefte van vier banen, nu en in de toekomst. Er bestaat een overschot van drie tennisbanen op Staddijk-Noord. Rugbyvereniging The Wasps heeft behoefte aan een extra veld, nu en in de toekomst. Honk- en softbalvereniging De Hazenkamp heeft voldoende capaciteit om de verwachte groei te faciliteren. Voetbalvereniging Oranje Blauw heeft met de huidige voetbalvelden te weinig trainingscapaciteit. Dit tekort zal naar verwachting oplopen. Keizer Karel heeft behoefte aan twee kunstgraspeelvelden of een natuurgrasveld van 3.000 vierkante meter. De vereniging heeft nu de beschikking over een natuurgrasveld van 9.900 vierkante meter en heeft zodoende een groot capaciteitsoverschot.

Tabel 5.14 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Staddijk-Noord

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 3,5		
		2016/17	2025	2035
Oranje Blauw	Wedstrijdveldbehoefte	3	3 - 4	3 - 5
	Indicatie trainingssuren	920	810 - 1.220	910 - 1.690
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 7 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
TV Dukenburg	Baanbehoefte	4	3 - 4	1 - 4
Korfbal				
Natuurgrasveld van 9.900 vierkante meter				
		2016/17	2025	2035
Keizer Karel	Veldbehoefte (kunstgrasspeelvelden)	2	1 - 2	1 - 2
Honk- en softbal				
Honkbalveld: 1		Softbalveld: 1		Trainingsveld: 1
		2016/17	2025	2035
De Hazenkamp	Honkbalveldbehoefte	1	1	1 - 2
	Softbalveldbehoefte	1	1	1 - 2
Rugby				
Wedstrijdveld: 1		Trainingsveld: 1		
		2016/17	2025	2035
The Wasps	Wedstrijdveldbehoefte	2	2	2

Nevenactiviteiten

Op Staddijk-Noord liggen natuurgrasvelden voor de hondensportvereniging. TV Dukenburg Smash beschikt over twee (geprivatiseerde) padelbanen. Daarnaast is het sportpark de thuisbasis van een scoutingvereniging.

The Wasps en De Hazenkamp geven clinics voor onderwijsinstellingen. De Hazenkamp heeft twee recreantenteams. De honkbal- en softbalvelden worden naast De Hazenkamp door vier teams van Radboud Rangers gebruikt. De Hazenkamp geeft aan dat het medegebruik van de Radboud Rangers zorgt voor organisatorische problemen bij de vereniging, mede als gevolg van het ontbreken van verlichting rondom de velden.

Keizer Karel heeft naast de weekendteams nog twee midweekteams, een kangoeroeteam en een team in het kader van de Sportimpuls.

Staddijk-Zuid

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Staddijk-Zuid bestaat uit drie (geprivatiseerde) hockeyvelden, twee natuurgrasvoetbalvelden en één natuurgrasvoetbaltrainingsveld van 3.200 vierkante meter (half veld). DVE Trajanus heeft voldoende aan de aanwezige natuurgrasvelden indien één veld voor wedstrijden en één veld voor trainingen wordt gebruikt. De verwachte ontwikkeling van de vereniging zal niet leiden tot een verandering in de veldbehoefte. De drie hockeyvelden zijn conform de behoefte van QZ. De verwachting is dat QZ in de toekomst een extra veld nodig zal hebben.

Tabel 5.15 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Staddijk-Zuid

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 2,5		
		2016/17	2025	2035
DVE Trajanus	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingen	370	340 - 420	360 - 490
Hockey				
Hockeyvelden: 3 (geprivatiseerd)				
		2016/17	2025	2035
QZ	Veldbehoefte	3	3 - 4	3 - 5

Nevenactiviteiten

Op Staddijk-Zuid ligt aan de rand van het sportpark een handboogbaan.

Vossendijk

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Vossendijk bestaat uit drie (geprivatiseerd) tennisbanen, drie natuurgrasvoetbalvelden en twee natuurgrastrainingsvoetbalvelden van 9.500 en 5.600 vierkante meter (twee velden). Het voetbalveldaanbod is vele malen groter dan de behoefte van SV Hatert, voor nu en in de toekomst. Ook de tennisbanen zijn ruim voldoende voor de vereniging.

Tabel 5.16 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Vossendijk

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 5		
		2016/17	2025	2035
SV Hatert	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingsuren	400	310 - 440	280 - 490
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 3 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
SV Hatert	Baanbehoefte	1	0 - 1	0 - 1

Nevenactiviteiten

SV Hatert heeft specifiek sportaanbod voor jongeren met een stoornis: Trots van Hatert (+/- 16 spelers). De voetbalvelden worden tevens voor American football gebruikt (+/- 35 leden). Aan de rand van het sportpark heeft een kanovereniging haar thuisbasis.

Vossenpels**Ruimtebehoefte**

Op sportpark Vossenpels zijn voetbalvereniging SV DVOL en tennisvereniging de Lentse L.T.V. actief. Het huidige veldaanbod is niet voldoende voor de vraag naar wedstrijdvelen van SV DVOL. Gelet op de recente verenigingsontwikkeling en de verwachte bevolkingsgroei in Nijmegen-Noord, zal de behoefte aan extra velden (snel) toenemen.

De Lentse L.T.V. beschikt over tien (geprivatiseerde) tennisbanen, waar het een behoefte heeft aan acht banen. Rekening houdend met de verwachte bevolkingsgroei, zal de baanbehoefte in ieder geval gelijk blijven, ondanks de (landelijke) terugloop in populariteit van de tennissport.

Tabel 5.17 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Vossenpels

Voetbal				
Kunstgrasvelden: 2		Natuurgrasvelden: 1		
		2016/17	2025	2035
SV DVOL	Wedstrijdveldbehoefte	4	4 - 6	4 - 10
	Indicatie trainingsuren	1.460	1.510 - 2.580	1.580 - 4.120
Tennis				
Verlichte tennisbanen: 10 (geprivatiseerd)		Onverlichte tennisbanen: -		
		2016/17	2025	2035
Lentse L.T.V.	Baanbehoefte	8	7 - 15	5 - 16

Nevenactiviteiten

De voetbalvelden worden voor sportdagen van onderwijsinstellingen en diverse voetbaltoernooien gebruikt.

Perspectief

Ruimtelijk gezien is er voldoende ruimte voor de aanleg van een vierde voetbalveld. Gelet op het huidige tekort en de groeipotentie van de vereniging is dit extra veld nodig.

Winkelsteeg

Ruimtebehoefte

Het aanbod op sportpark Winkelsteeg bestaat uit één natuurgrasvoetbalveld en één natuurgrasvoetbaltrainingsveld van 8.800 vierkante meter (één veld). Het veldaanbod is conform de behoefte van voetbalvereniging Keizerstad, voor nu en in de toekomst.

Tabel 5.18 Vraag-aanbodanalyse ruimte sportpark Winkelsteef

Voetbal				
Kunstgrasvelden: -		Natuurgrasvelden: 2		
		2016/17	2025	2035
Keizerstad	Wedstrijdveldbehoefte	1	1 - 1	1 - 1
	Indicatie trainingsuren	220	220 - 290	220 - 390

Nevenactiviteiten

Op Winkelsteeg ligt een natuurgrasveld voor de beachvolleybalvereniging.

Perspectief

Op basis van de geconstateerde ruimtebehoeftes zijn in het aanbod op sportpark Winkelsteeg geen aanpassingen nodig.

6. Toekomstscenario's

Hieronder worden enkele scenario's geschetst waarbij het aanpassen van de ruimte op de (gemeentelijke) sportparken en/of het verplaatsen van verenigingen de capaciteitsproblemen in Nijmegen gedeeltelijk kunnen oplossen. De scenario's staan los van het uitbreiden van het sportaanbod om de capaciteitsproblemen op te lossen, door bijvoorbeeld het omzetten van natuurgras in kunstgras of het aanleggen van extra velden (zoals beschreven in hoofdstuk 5)

Staddijk-Noord

De verenigingen die actief zijn op Staddijk-Noord hebben samen meer ruimte nodig dan in dit gebied aanwezig is. Daarnaast is er ruimtelijk gezien geen mogelijkheid om het sportpark uit te breiden. Om aan de behoefte van de sportverenigingen tegemoet te komen, is het daarom noodzakelijk om één of meerdere verenigingen naar een ander sportpark te verplaatsen.

Optie 1

Korfbalvereniging Keizer Karel verplaatst haar activiteiten naar een ander sportpark. Diverse sportparken komen hiervoor in aanmerking. Op Sportpark Lindenholt is reeds korfbalvereniging De Hazenkamp actief, en zij hebben een overcapaciteit die voldoende is om ook Keizer Karel te accommoderen (tabel 6.1). Het vrije sportpark De Biezen biedt ook voldoende ruimte voor Keizer Karel.

Tabel 6.1 Veldbehoefte korfbalverenigingen Keizer Karel en De Hazenkamp, 2016/17

	Aantal teams	Aantal normteams	Veldbehoefte (kunstgras)
Keizer Karel	8	7,6	Twee speelvelden
De Hazenkamp	3	2,6	Eén speelveld
<i>Totaal</i>	<i>9</i>	<i>10,2</i>	<i>Twee speelvelden</i>

De vrijgekomen ruimte op Staddijk-Noord kan worden benut om de (toekomstige) capaciteitsproblemen van voetbalvereniging Oranje Blauw aan te pakken. Hiertoe zal het huidige natuurgraskorfbalveld een voetbalbestemming moeten krijgen.

Optie 2

De hondensportvereniging HSV Rijk van Nijmegen verhuist naar een andere (sport)park met overcapaciteit. Twee sportparken die hiervoor in aanmerking komen zijn Lindenholt en De Biezen. De natuurgrasvelden op Staddijk-Noord, waar de vereniging nu gebruik van maakt, komen vrij om ingericht te worden als twee rugbyvelden, om zodoende het capaciteitsprobleem van rugbyvereniging The Wasps op te lossen. Het huidige rugbyveld (en oefenveld) kan een voetbalbestemming krijgen om de (toekomstige) capaciteitsproblemen van voetbalvereniging Oranje Blauw te ondervangen.

Kaart 6.1 Huidige inrichting sportpark Staddijk-Noord

Staddijk-Zuid

Evenals de verenigingen op Staddijk-Noord, hebben de verenigingen die actief zijn op Staddijk-Zuid samen meer ruimte nodig dan in dit gebied aanwezig is. Daarnaast is er ruimtelijk gezien geen mogelijkheid om het sportpark uit te breiden. Om tegemoet te komen aan de behoefte van de sportverenigingen is het daarom noodzakelijk om één of meerdere verenigingen naar een ander sportpark te verplaatsen.

Optie 1

DVE Trajanus is een relatief kleine voetbalvereniging. Gekozen kan worden om de voetbalvereniging te accommoderen op Staddijk-Noord. Hiertoe zal het voetbalveldaanbod op Staddijk-Noord aangepast moeten worden (door een van de mogelijkheden genoemd bij de toekomstscenario's onder Staddijk-Noord, of het omzetten van twee natuurgrasvelden in kunstgras; tabel 6.2).

Tabel 6.2 Veldbehoefte voetbalverenigingen DVE Trajanus en Oranje Blauw, 2016/17

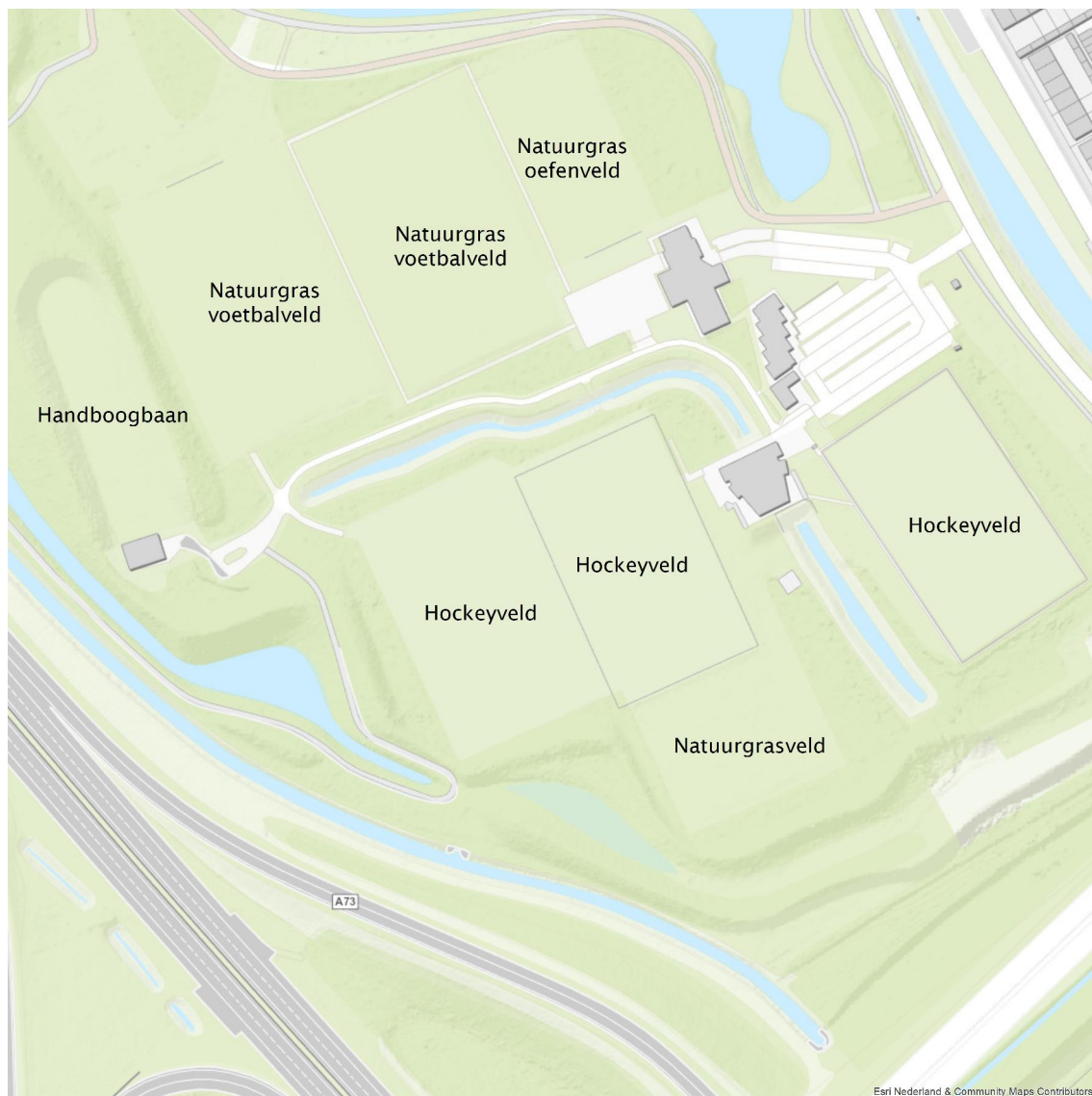
	Aantal teams	Aantal normteams	Huidige wedstrijdveldbehoefte	Huidige trainingsveldbehoefte
DVE Trajanus	7	6,8	1 (0,8)	Eén natuurgras- of één kunstgrasveld
Oranje Blauw	29	16,7	3 (2,8)	Anderhalf natuurgras- of één kunstgrasveld
<i>Totaal</i>	<i>36</i>	<i>23,5</i>	<i>4 (3,6)</i>	<i>Twee natuurgras- of anderhalf kunstgrasveld</i>

De vrijgekomen ruimte op Staddijk-Zuid kan worden benut door hockeyvereniging QZ om het (gemeentebrede) tekort aan hockeyvelden aan te pakken.

Optie 2

Uitgangspunt is hetzelfde als bij optie 1: DVE Trajanus verhuist naar Staddijk-Noord. De huidige voetbalvelden op Staddijk-Zuid worden omgezet in rugbyvelden om rugbyvereniging The Wasps te accommoderen. Dit houdt een verhuizing van de rugbyvereniging van Staddijk-Noord naar Staddijk-Zuid in. De vrijgekomen ruimte op Staddijk-Noord door de verhuizing van The Wasps kan worden benut om Oranje Blauw en DVE Trajanus voldoende capaciteit te bieden. Tevens is het capaciteitsprobleem van The Wasps opgelost.

Kaart 6.2 Huidige inrichting sportpark Staddijk-Zuid

De Biezen

Sportpark de Biezen is vrij om heringericht te worden. Gelet op de bevolkingsgroei van Nijmegen Noord is het het overwegen waard om de sporten met een gemeentebrede functie richting het noorden (sportpark de Biezen) te verplaatsen. Hierbij kan gedacht worden aan honk- en softbal, rugby en eventueel korfbal (bij een fusie van twee of drie korfbalverenigingen). Door deze verplaatsing komt een groot deel van Staddijk-Noord vrij.

Bijlagen

Bijlage 1 – Teams voetbalverenigingen gemeente Nijmegen 2016/17

Tabel b.1 Aantal teams naar (leeftijds)categorie voetbalverenigingen gemeente Nijmegen, 2016/2017

		V.V. Union	V.V. OSC	DVOL	SCE	SV Oranje Blauw	DVE Trajanus	R.K.S.V. Brakkenstein	NEC Amateurs	Kolping Dynamo	Keizerstad	SV Hatert	SV Nijmegen	VV Krayenhoff	SV Blauw Wit	Quick 1888	SC Orion	Trekvogels	Categorie	Aanduiding
Zaterdag	Senioren	Mannen	8	2	1		3	1	2	2	4	4		1	5	3	2	2		
	Senioren	Vrouwen																		
	35+	Mannen																		
	Veteranen	Mannen																		
	G																			
	JO19	(11:11)	1	8	4	2		1												
	MO19	(11:11)	1																	
	JO17	(11:11)	3	10	3	4		1												
	JO15	(11:11)	5	7	3	4		1	1											
	MO15	(11:11)	1	2	1	1														
	JO13	(11:11)	5	9	2	4		1	1											
	MO13	(11:11)	1	2		1														
	JO11	(7:7)	15	12	3	7		1	2											
MO11	(7:7)	1	1	0	2															
JO9	(7:7)	8	14	3	6		1	2												
JO7	(7:7)																			
Totaal		49	67	20	31	3	8	10	2	4	4	27	2	28	33	40	52	39		
Zondag	Senioren	Mannen	10	10	2	10	3	6	2	2	3		9	4		5	5	6	4	
	Senioren	Vrouwen	4	3	2	1		1					2				1	2		
	35+	Mannen											2							
	Totaal		14	13	4	11	3	7	2	2	3	0	13	4	0	5	6	8	4	
Totaal		63	80	24	42	6	15	12	4	7	4	40	6	28	38	46	60	43		

Noot: de teamaantallen van SC Orion, SV Blauw Wit, Keizerstad en NEC Amateurs zijn niet door de desbetreffende verenigingen geverifieerd.

Bijlage 2 – Oppervlakte voetbaltrainingsvelden

Tabel b.2 Voetbalnatuurgrastrainingsvelden in Nijmegen

Sportpark	Oppervlakte	Natuurgrastrainingsveld
De Biezen	4.000 m ²	0,5
De Dennen	m ²	0,5
D'Almarasweg-Noord	3.800 m ²	0,5
Stadddijk-Noord	5.600 m ²	0,5
Stadddijk-Zuid	3.200 m ²	0,5
Vossendijk	9.500 m ² + 5.600 m ²	1,5 + 0,5
Winkelsteeg	8.800 m ²	1,0

Bijlage 3 – Toelichting behoeftebepalingen

De behoeftebepalingen gaan uit van harde gegevens. Dat wil zeggen dat de berekeningen worden gemaakt aan de hand van duidelijk te kwantificeren gegevens zoals velden-, banen-, team- en ledenaantallen, en planningsnormen. Tenzij anders aangegeven, zijn de velden-, banen-, team- en ledenaantallen aangeleverd door de gemeente, en door de gemeente ter controle voorgelegd aan de verenigingen. De gebruikte planningsnormen en richtlijnen zijn vastgesteld door VNG, de betreffende sportbonden en koepelorganisatie NOC*NSF, en afkomstig uit het Handboek Sportaccommodaties.

De velden- of banenbehoefte die op basis van het ruimte-instrument worden gepresenteerd, moeten worden gezien als een indicatie en een richtlijn. De uitkomsten mogen daarom niet zonder meer worden vertaald naar de praktijk, maar moeten worden getoetst aan de werkelijke situatie (bij de verenigingen).

De gepresenteerde velden- of banenbehoefte is gebaseerd op de behoefte van het aantal teams (dat ingeschreven staat bij een bondscompetitie) of ingeschreven leden. De velden en banen worden veelal meer gebruikt. Toernooien, interne competities en overige activiteiten worden niet meegenomen, waardoor de behoefte (en belasting) hoger kan uitvallen dan hier is gepresenteerd.

Als planningshulpmiddel voor veldsportaccommodaties zijn in algemene zijn drie begrippen van belang: belastingcoëfficiënt, normteams en planningsnorm.

Belastingcoëfficiënt

De belastingcoëfficiënt geeft per type team aan wat de belasting is van dat type team voor het sportveld. Er bestaat een groot verschil in de beschadiging van het veld als gevolg van een pupillenwedstrijd in vergelijking met een seniorenwedstrijd. Niet alleen duurt een pupillenwedstrijd korter dan een seniorenwedstrijd, ook is sprake van een aanzienlijk geringere belasting van het veld per speler. Hierdoor kunnen niet alle teams als gelijkwaardig worden beoordeeld. Om de behoefte van de sportverenigingen naar sportvoorzieningen te bepalen, is door NOC*NSF voor de teamsporten een vertaling gemaakt naar belastingcoëfficiënten. Dit betekent dat een seniorcompetitieteam op een eenheid van 1,0 wordt gesteld en de overige teams hieraan worden gerelateerd.

Normteams

Op basis van de belastingcoëfficiënten worden de andere teams omgerekend naar seniorteams. Een seniorteam kent een belastingcoëfficiënt van 1, terwijl veel andere teams een lagere

belastingcoëfficiënt kennen. Door de andere teams met de eigen belastingcoëfficiënt te vermenigvuldigen, wordt de belasting uitgedrukt in de belasting van seniorteams. Het resultaat van de optelling van deze omrekening wordt het aantal normteams genoemd. Een vereniging met relatief veel jeugdteams, heeft dus een relatief lager aantal normteams dan een vereniging met vooral seniorenteams.

Planningsnorm

Een planningsnorm is een hulpmiddel waarmee in een bepaalde lokale situatie, uitgaande van een bepaalde sportbehoefte, aan omvang en inrichting van nieuwe en/of bestaande sportaccommodaties nader vorm en inhoud kan worden gegeven.

Toelichting behoeftebepaling voetbalvelden

Het benodigd aantal voetbalwedstrijdsvelden kent een cultuurtechnische en een organisatorische component. De cultuurtechnische component geeft aan hoeveel velden er nodig zijn zodat de kwaliteit van de velden gewaarborgd blijft. Dit gebeurt op basis van belastingcoëfficiënten. De organisatorische component wordt bepaald door de bruto- en netto speeltijden van de teams.

Belangrijke uitgangspunten bij de bepaling van de wedstrijdsveldenbehoefte zijn dat:

- (1) De (natuurgras)velden in goede kwaliteit verkeren en goed beheerd en onderhouden worden;
- (2) Een evenwichtige wedstrijdplanning wordt gemaakt;
- (3) Er voldoende pupillendoeltjes aanwezig zijn zodat twee zeven-tegen-zeven-velden op één volledig wedstrijdsveld kunnen worden uitgezet.

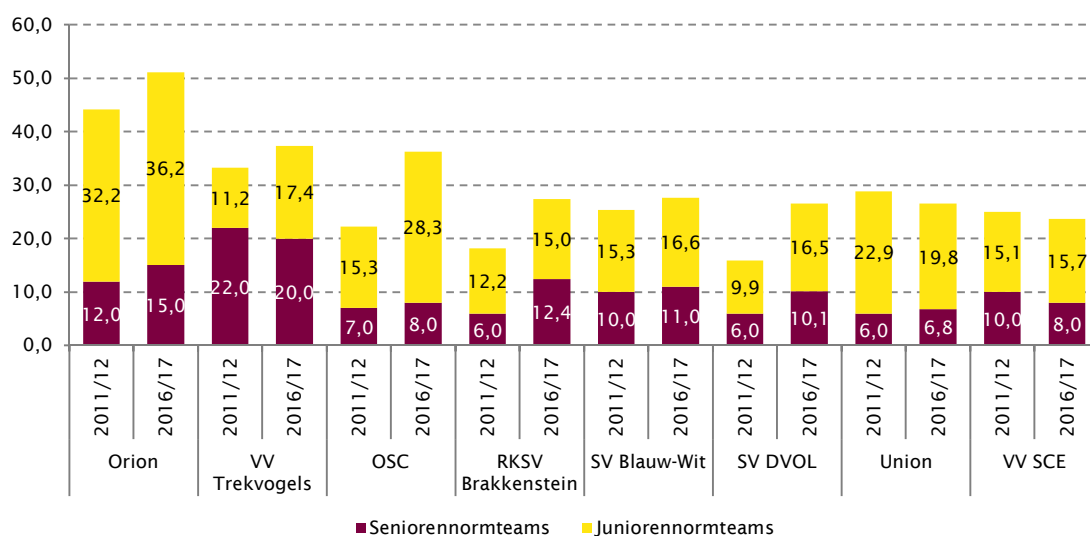
Het benodigd aantal trainingsvelden wordt aan de hand van de indicatieve trainingsuren bepaald. De planningsnormen gaan ervan uit dat elk team globaal genomen tweemaal 80 minuten traint gedurende 40 weken. Afhankelijk van de ambitie van de vereniging (of specifieke teams) kan een verschil optreden tussen de indicatieve berekening en de werkelijke situatie.

Belangrijke uitgangspunten bij de bepaling van de trainingsveldenbehoefte zijn dat:

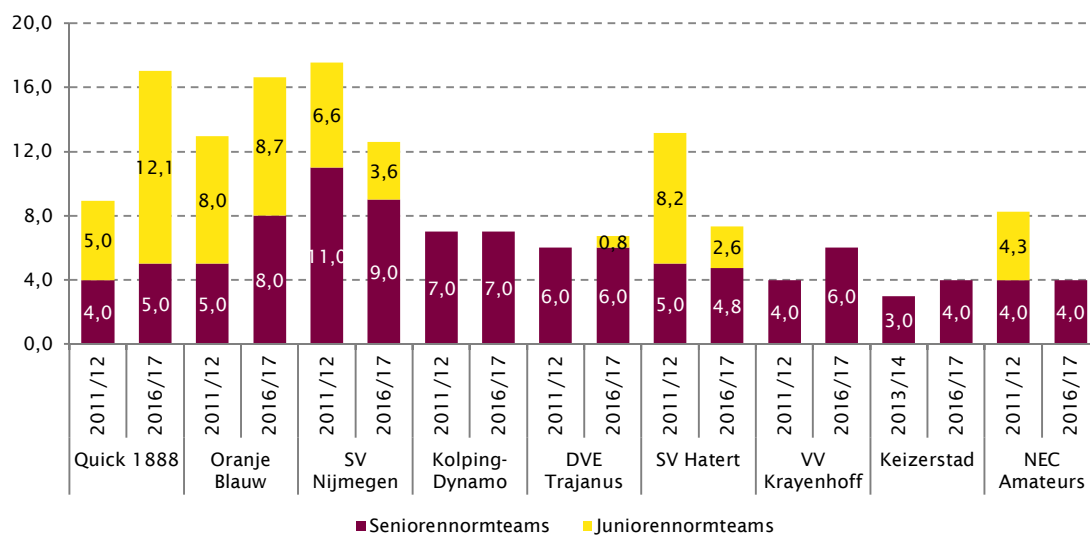
- (1) De trainingsvelden de afmetingen hebben van een wedstrijdsveld;
- (2) Alleen het eerste elftal van een heel veld gebruikmaakt. De overige teams worden geacht met meerdere teams tegelijkertijd op het trainingsveld te trainen (twee elftallen of vier zeventallen per training/veld);
- (3) De trainingsvelden afgestemd zijn op het beoogde gebruik. Een trainingsveld moet ook gebruikt kunnen worden onder minder gunstige omstandigheden;
- (4) Er een efficiënte indeling en benutting van de trainingsvelden bestaat. Dat wil zeggen dat de gebruiker zich moet aanpassen aan de tijden;
- (5) Er geen trainingen plaatsvinden op de natuurgraswedstrijdsvelden.

Bijlage 4 – Recente ontwikkeling voetbalverenigingen gemeente Nijmegen

Figuur b.1 Ontwikkeling grote voetbalverenigingen (>20 normteams) gemeente Nijmegen, in normteams, naar leeftijdscategorie, 2011/12-2016/17

Figuur b.2 Ontwikkeling kleine voetbalverenigingen (<20 normteams) gemeente Nijmegen, in normteams, naar leeftijdscategorie, 2011/12-2016/17

Bijlage 5 – Teams hockeyverenigingen gemeente Nijmegen 2016/17

Tabel b.3 Aantal teams naar (leeftijds)categorie hockeyverenigingen gemeente Nijmegen, 2016/2017

Vereniging	Aantal teams												
	Zaterdag									Zondag			Weekend
	A	B	C	D	E8	E6	F	G	Tot.	Senioren	Veteranen	Tot.	Tot.
N.M.H.C. Nijmegen	10	13	13	13	7	15	10	2	83	28	6	34	117
QZ	6	2	5	5	2	5	5	0	30	9	3	12	42
RKHV Union	9	11	11	10	7	11	6	5	70	16	5	21	91

Bijlage 6 – Teams honk- en softbalvereniging De Hazenkamp, 2017

Tabel b.4 Aantal teams naar (leeftijds)categorie De Hazenkamp, 2017

Categorie	Aantal teams
Heren hoofd- en eerste klasse, rookie league	2
Junioren	1
Pupillen eerste en tweede klasse	2
Aspiranten en pupillen overige klassen	2
Peanuts en dergelijke	1
Totaal	8

Bijlage 7 – Teams korfbalverenigingen gemeente Nijmegen

Tabel b.5 Aantal teams naar (leeftijds)categorie korfbalverenigingen gemeente Nijmegen, 2016/2017

Vereniging	Aantal teams										Weekend
	Zaterdag									Zondag	
	Senioren	A	B	C	D	E	F	G	Tot.	Senioren	
Noviomagum	6	0	2	1	1	2	1	0	13	0	13
Keizer Karel	4	1	0	1	0	0	0	1	7	1	8
De Hazenkamp	0	0	1	1	0	0	0	0	2	1	3

Noot: de teamaantallen van De Hazenkamp zijn niet door de vereniging geverifieerd.

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl